

PANORAMA

Poudarek na evropski regionalni in mestni politiki

JESEN 2019 / št. 70

Pametne poteze spodbujajo poslovanje na Danskem

REGIOSTARS:
GLAVNE NAGRADE
ZA IZJEMNE
PROJEKTE

OCENJEVANJE
KOHEZIJSKE
POLITIKE
PO REGIJAH

Regionalna in
mestna politika

PANORAMA

KAZALO

UVODNIK: JOHANNES HAHN, ZAČASNI KOMISAR ZA REGIONALNO POLITIKO, O PRIHODNOSTI, KI JO OBLJUBLJA NOVA KOMISIJA.....	3
INDEKS REGIONALNE KONKURENČNOSTI: ČETRTE IZDAJE PREDSTAVLJA KLJUČNE UGOTOVITVE O GOSPODARSKI RASTI EU.....	4
EUROBAROMETER: ZADNJI PODATKI RAZKRIVAJO, KAKO DOBRO JAVNOST POZNA IN RAZUME REGIONALNO POLITIKO EU.....	9
REGIOSTARS: PROFILI FINALISTOV IN ZMAGOVALCEV NATEČAJA ZA NAGRADE ZA LETO 2019 ZA INOVATIVNE PROJEKTE IZ VSE EU.....	12
REGIONALNI RAZVOJ IN KOHEZIJSKA POLITIKA PO LETU 2020: NAJNOVEJŠE INFORMACIJE O POGAJANJH O VEČLETNEM FINANČNEM OKVIRU.....	18
FINANČNI INSTRUMENTI: NJIHOVA ČEDALJE POMEMBNEJŠA VLOGA V NASLEDNJEM OBDOBJU FINANCIRANJA.....	20
DANSKA: POGLED OD BLIZU NA DANSKO, NJENE USPEŠNE PROJEKTE IN REFORME SISTEMA ZA PODORO POSLOVANJU.....	22
KREPITEV PAMETNE SPECIALIZACIJE NA PORTUGALSKEM: PORTUGALSKA OCENJUJE SVOJO STRATEGIJO IN PONUJA ROKO PODJETNIKOM.....	30
NAČRTOVANJE POTI NAPREJ ZA URBANO EVROPO: ANA LISA BONI O BUKAREŠKI IZJAVI IN PRIHODNJI AGENDI ZA MESTA.....	32
YOUTH4REGIONS: MLADI NOVINARKI O PROJEKTIH PODPORE KMETIJSTVU V MESTNEM OKOLJU IN SOCIALNEM VKLJUČEVANJU PREK GLASBE.....	34
PODATKOVNA TOČKA: NAJNOVEJŠI PODATKI O USPEŠNOSTI NALOŽB KOHEZIJSKE POLITIKE.....	38
NALOŽBE V NAŠO SKUPNO PRIHODNOST: POROČILO Z OSME KONFERENCE O OCENJEVANJU KOHEZIJSKE POLITIKE.....	40
SOLIDARNOSTNI SKLAD EU ZA OBDOBJE 2002–2017: KAKO SOLIDARNOSTNI SKLAD POMAGA REGIJAM PRI ODPRAVLJANJU POSLEDIC POPLAV, POŽAROV IN NARAVNIH NESREČ.....	42
POTOVANJE Z AVTOMOBILOM DRUGIČ: OSEM MLADIH DRUGIČ PREČKA CELINO NA RAZISKOVALNEM POPOTOVANJU.....	44
Z VAŠIMI BESEDAMI: SREDSTVA ESS PODPIRAJO „SOCIALNE INOVACIJE“ NA SPODNJEM SAŠKEM.....	46
KRATKE NOVICE	47
PROJEKTI: OPISI USPEŠNIH PROJEKTOV IZ ITALIJE, ŠPANIJE IN SREDNJE EVROPE.....	48

15

30

32

34

44

50

UVODNIK

Vesel sem, da lahko pozdravim bralce *Panorame* v novi številki te revije v času, ko sem od predsednika Junckerja prejel prošnjo, naj poskrbim za portfelj regionalne politike do 31. oktobra 2019, ko se izteče mandat te Komisije.

Priprave na imenovanje nove Komisije za obdobje 2019–2024 so v teku. Novoizvoljena predsednica Ursula von der Leyen sestavlja svojo ekipo vse od potrditve svoje kandidature in političnih smernic v Evropskem parlamentu, 10. septembra pa je predstavila načrt porazdelitve portfeljev.

Od regionalne politike se pričakuje, da prevzame osrednjo vlogo v prizadevanjih Evropske komisije za bolj zeleno, pravičnejšo in močnejšo Evropo. Prvič, v okviru **evropskega zelenega dogovora** bo regionalna politika še naprej podpirala regionalno preoblikovanje ter prehod na zeleno gospodarstvo in tehnološke spremembe. Več kot tri četrtine proračunskih sredstev regionalne politike je že namenjenih za naložbe v prehod, zlasti za inovacije in prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo, to usmeritev pa bo okrepil nov sklad za pravičen prehod (t. i. Just Transition Fund).

Regionalna politika bo tudi glavno gonilo **gospodarstva za ljudi**, pri čemer bomo še naprej sledili našemu geslu „ni zaposavljenih regij, ni zapostavljenih ljudi“. Poleg obsežnih naložb v realno gospodarstvo (ki v obdobju 2014–2020 znašajo skoraj 50 milijard EUR) bo regionalna politika še naprej nadgrajevala svoja orodja za določena ozemlja, kot so ogrožena

mestna območja, obmejne regije ali najbolj oddaljene regije, pri čemer ne smemo pozabiti na Solidarnostni sklad EU. Cilj je zagotoviti, da bodo evropski državljani imeli podobne možnosti, ne glede na to, od kod so oziroma kje živijo ali delajo.

Regionalna politika bo tudi ključna pri doseganju **Evrope, pri-merne za digitalno dobo**, saj je polovica naložb iz ESRR za obdobje 2021–2027 namenjenih cilju „Pametnejša Evropa“, med drugim digitalizaciji, ki je del okvira več sto že razvitih strategij za pametno specializacijo.

Nazadnje sem tudi počaščen, da bo regionalna politika v veliki meri zagotovila podporo Komisiji v prizadevanjih za „**povezovanje ljudi**“ in „**omogočanje nacionalnim, regionalnim in lokalnim akterjem, da uresničijo cilje na področjih, ki jih najbolj poznajo**“, pri čemer se jim omogoča večja vloga pri izvajanju naših prednostnih nalog za Evropo. ■

Johannes Hahn
Evropski komisar za regionalno politiko

Indeks RCI 2019: načrt gibanj regionalne konkurenčnosti

Pravkar je bil objavljen četrti indeks regionalne konkurenčnosti, ki spremlja raven konkurenčnosti po regijah EU.

V preteklih desetih letih se z indeksom regionalne konkurenčnosti (indeksom RCI) merijo glavni dejavniki konkurenčnosti v 268 regijah na ravni NUTS-2 v Evropski uniji. Vsebuje enajst različnih sestavnih delov in zajema vidike, ki so pomembni za trajnostni razvoj, produktivnost in blaginjo. Ta edinstveni indeks omogoča vpogled znotraj držav, ki jih ni mogoče zajeti z nacionalnimi indeksi konkurenčnosti.

Zadnja izdaja indeksa RCI, objavljena 7. oktobra 2019 v okviru evropskega tedna regij in mest v Bruslju v Belgiji, potrjuje policentrični vzorec s številnimi različicami, značilnimi za države in regije znotraj iste države. Deset let po svetovni finančni krizi je ločnica med severozahodom in jugovzhodom v EU še vedno jasna in očitna.

Regije glavnih mest so pogosto najbolj konkurenčne v svojih državah, z izjemo Nizozemske, Italije in Nemčije. Najuspešnejša regija v tej izdaji indeksa RCI je stockholmska regija, sledita pa ji mesti London s svojim širokim območjem dnevnih migracij in Utrecht, ki si delita drugo mesto.

Kot so pokazale že vse prejšnje izdaje indeksa RCI, leži v večini najuspešnejših regij glavno mesto ali veliko metropolitansko območje, ki zaradi aglomeracije in povezljivosti med gospodarskimi dejavnostmi in človeškim kapitalom predstavlja gonilo rasti in konkurenčnosti.

Pravočasne ugotovitve

Štiri časovne točke, ki so zdaj na voljo – na katere se sklicujejo štiri izdaje indeksa –, omogočajo spremljanje gibanj in razvoja regionalne konkurenčnosti od prve objave indeksa v letu 2010. Na splošno je mogoče skleniti, da za nobeno od štirih izdaj indeksa RCI niso običajna hitra in obsežna gibanja.

Regionalni rezultati znotraj vsake države so običajno določen čas dokaj stabilni, kljub temu da je v nekaterih primerih mogoče

ugotoviti rahlo konvergenco med najuspešnejšo regijo, ki je običajno regija glavnega mesta, in drugimi regijami v državi. Na primer, Stockholm na Švedskem, ki ohranja stabilen visok rezultat, počasi dohajajo tri druge najuspešnejše regije v državi. Nasprotno pa je vrzel med regijo Bukarešte in drugimi deli Romunije ostala presenetljivo velika čez

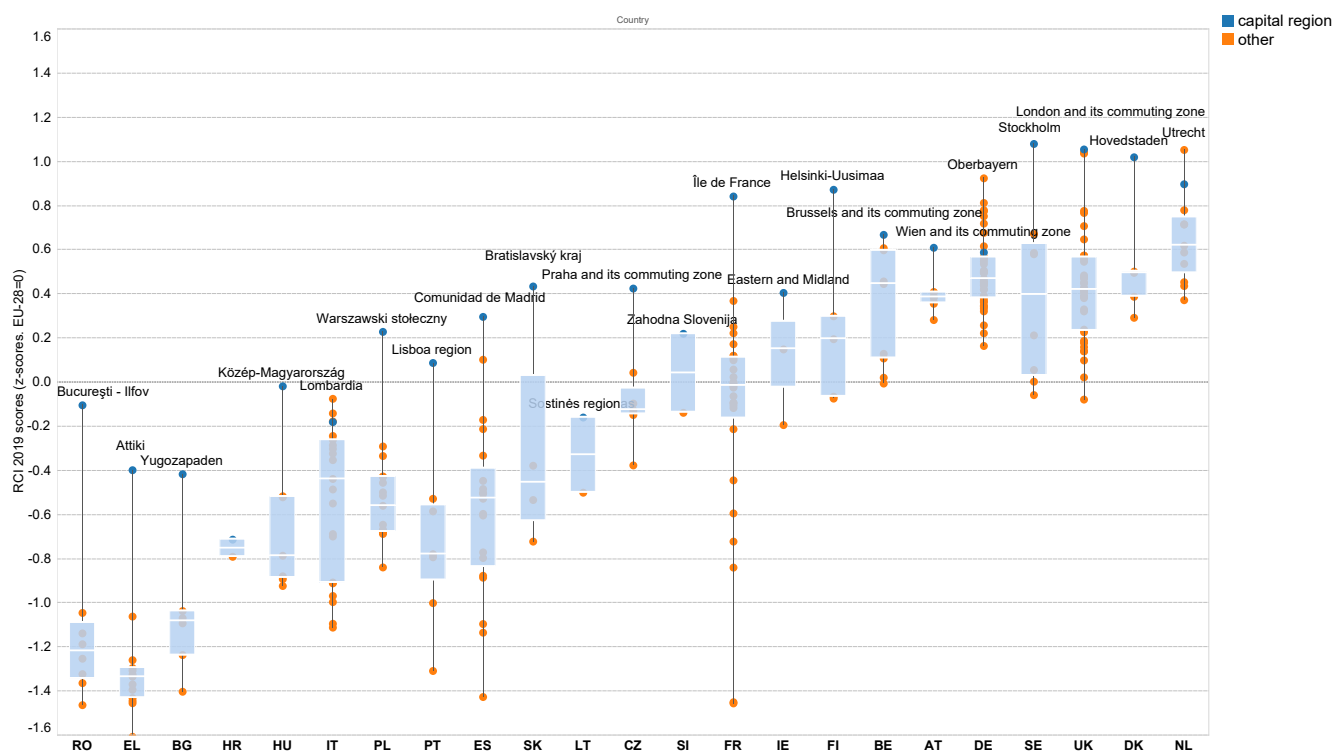
celo desetletje kljub temu, da se razmere v naslednjih treh regijah postopoma izboljšujejo. Na spletni strani indeksa RCI je dodano novo interaktivno spletno orodje za časovno in prostorsko primerjavo ravni konkurenčnosti v različnih regijah.

Indeks RCI in njegove sestavne dele vse od prve objave uporablja čedalje večje število regij EU za izvajanje primerjav z drugimi regijami v EU ali s povprečjem EU. Pomaga tudi pri primerjanju ene regije z regijami, ki dosegajo podobno raven gospodarskega razvoja. Na primer, manj razvite regije imajo lahko na splošno nižji rezultat, vendar so lahko uspešnejše od regij s podobno ravno bruto domačega proizvoda (BDP) na prebivalca. Nasprotno ima lahko visoko razvita regija visok rezultat, a kljub temu ne dosega tistega, kar je značilno za podobno bogate regije.

» V večini najuspešnejših regij leži glavno mesto ali veliko metropolitansko območje, ki zaradi aglomeracije in povezljivosti med gospodarskimi dejavnostmi in človeškim kapitalom predstavlja gonilo rasti in konkurenčnosti. «

Porazdelitev ocen indeksa RCI 2019 znotraj držav

Na zgornji sliki so prikazane samo države z več regijami.

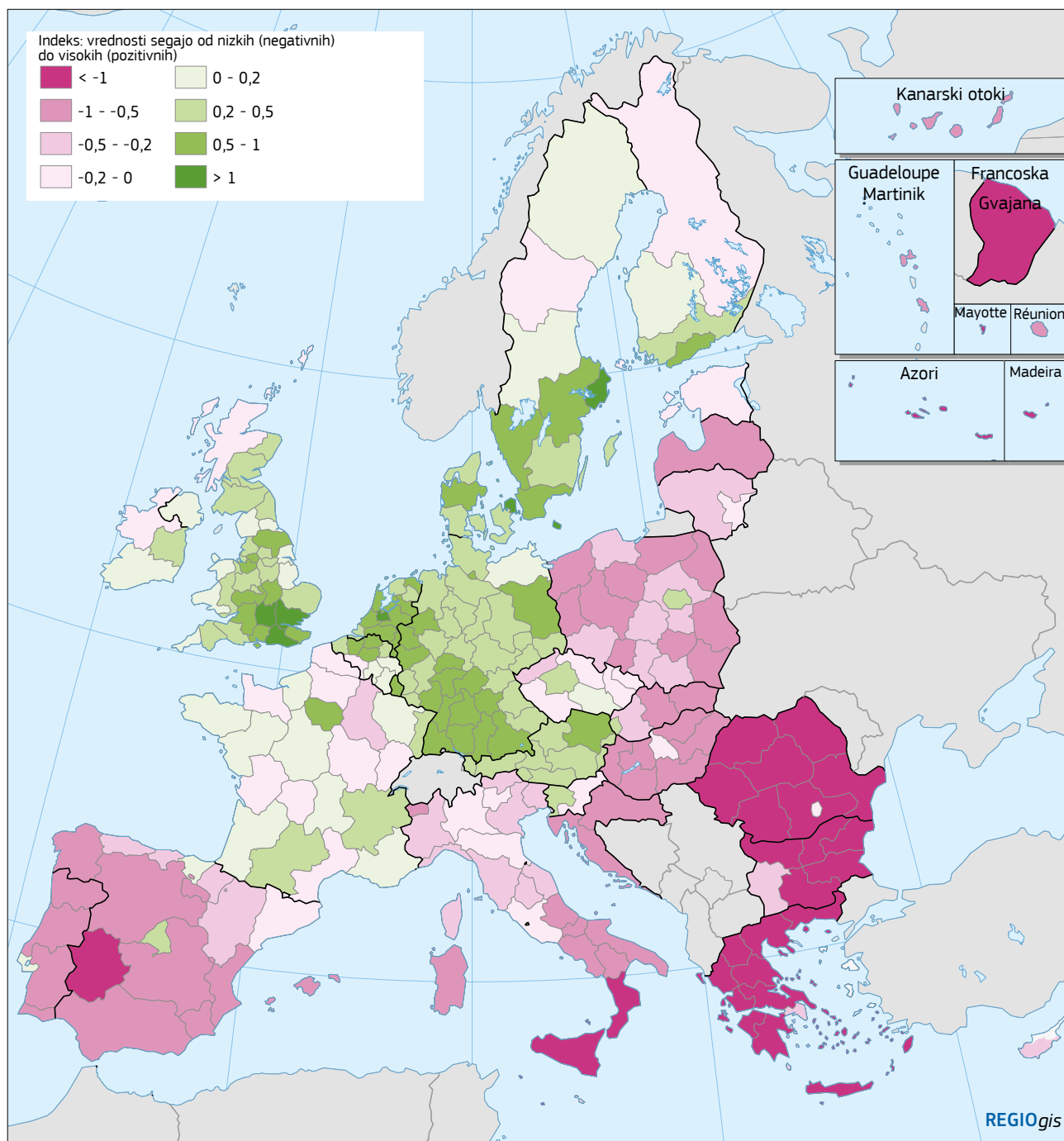
Navedeno je ime najuspešnejše regije v državi. Osenčena polja vključujejo 50% regij znotraj vsake države.

Med državami in regijami znotraj iste države obstajajo velike razlike. Regije glavnih mest so pogosto najbolj konkurenčne, z izjemo Nizozemske, Italije in Nemčije. Utrecht na Nizozemskem je še vedno najuspešnejša regija, ki ji sledi Amsterdam. Najuspešnejša regija v Italiji je še vedno Lombardija, v Nemčiji pa Oberbayern (regija München). Ravni regionalne konkurenčnosti v Italiji, Španiji in Belgiji so dosegle širok razpon, vendar so v vsaki od držav skoraj enakomerno porazdeljene po vseh regijah, kar je prikazano v poljih, ki vključujejo 50% regij v vsaki državi.

Indeks regionalne konkurenčnosti – indeks RCI 2019

Deset let po krizi je ločnica med severozahodom in jugovzhodom v EU še vedno jasna in očitna. Rezultati indeksa regionalne konkurenčnosti za leto 2019 potrjujejo policentrični vzorec, saj regije glavnih mest in metropolitanske regije v šte-

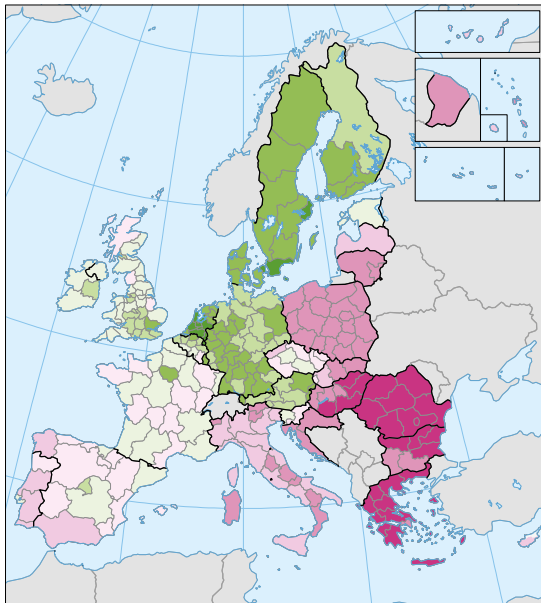
vilnih delih EU dosegajo še posebej visoke rezultate. Prostorska porazdelitev ravni konkurenčnosti je skladna s prejšnjimi izdajami indeksa RCI.

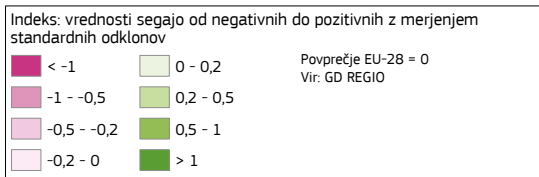
EU-28 = 0
Vir: GD REGIO

© EuroGeographics, združenje za upravne meje

Indeks regionalne konkurenčnosti 2019 – Rezultati po skupinah

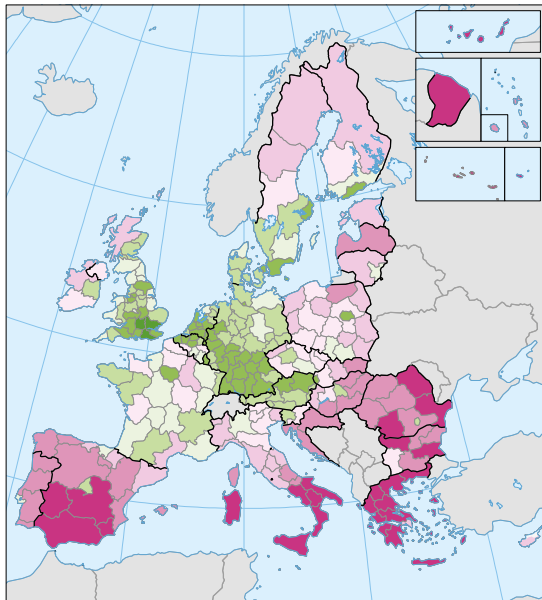
Stebri osnovne skupine skupaj

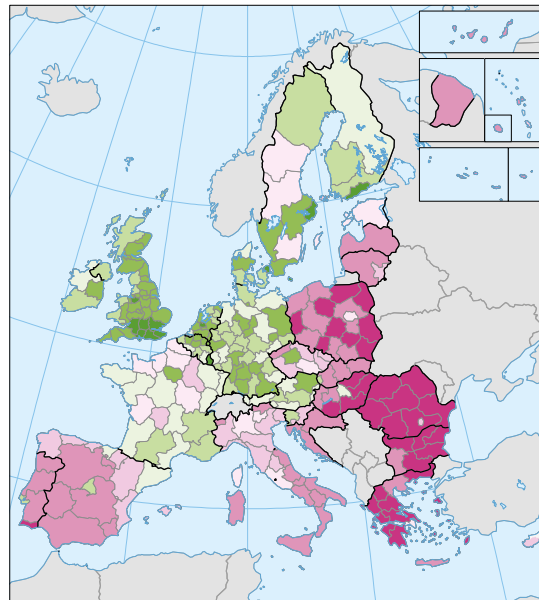
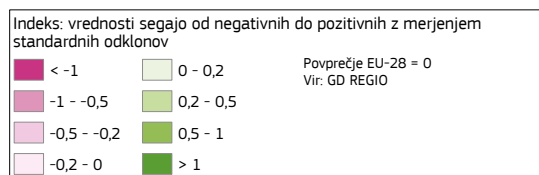
Indeks RCI obsega enajst stebrov, ki opisujejo različne vidike konkurenčnosti in so razvrščeni v tri skupine:

- osnovna skupina vključuje pet stebrov: institucije, makroekonomska stabilnost, infrastrukture, zdravje in osnovno izobraževanje;
- skupina za učinkovitost vključuje: visoko izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje, učinkovitost trga dela in velikost trga;
- skupina za inovacije vključuje: tehnološko pripravljenost, razvitost poslovanja in inovacije.

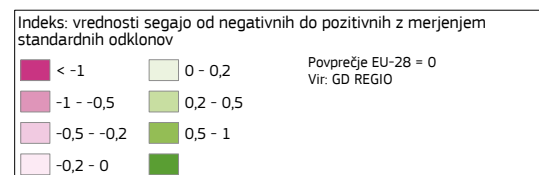
Trije zemljevidi prikazujejo prostorsko porazdelitev osnovnega podindeksa ter podindeksov učinkovitosti in inovacij. Skladno s preteklimi izdajami je za osnovno skupino značilna najmanjša variabilnost znotraj države, medtem ko je v skupini za učinkovitost in zlasti v skupini za inovacije ta precej večja. Za razmeroma večjo homogenost osnovne skupine obstajata dva razloga: prvič, dva od petih stebrov v osnovni skupini se merita samo na nacionalni ravni. Drugič, ker skupina vključuje dejavnike konkurenčnosti, kot so infrastruktura, zdravje in osnovno izobraževanje, je določena raven homogenosti po EU pričakovana. Očitna večja variabilnost v skupini za inovacije kaže na znatne razlike v zmogljivosti regionalnih gospodarstev na področju inovacij med državami in znotraj držav.

Stebri skupine za učinkovitost skupaj

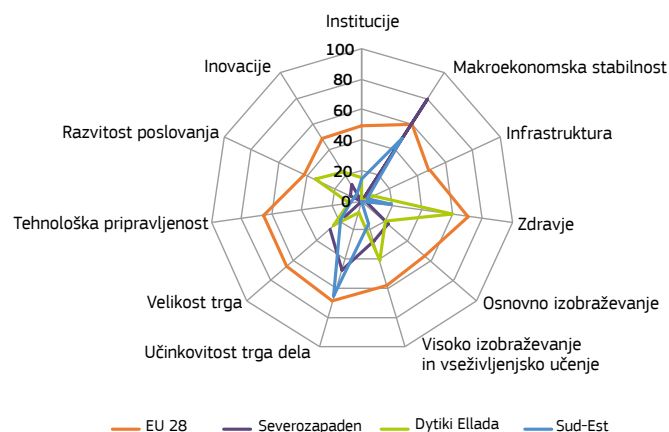
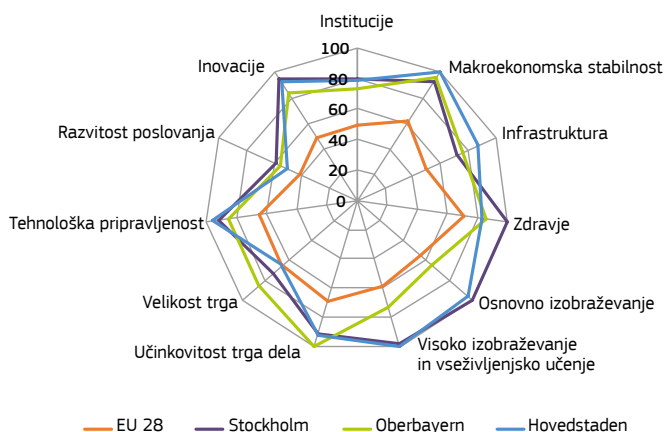

Stebri skupine za inovacije skupaj

Še globlji vpogled je mogoče doseči z upoštevanjem rezultatov regije znotraj 11 stebrov indeksa RCI. Na primer, spodnja slika vsebuje primerjavo treh od najuspešnejših desetih regij, tj. regij Stockholm (SE), Oberbayern (DE) in Hovedstaden (DK) (polarni diagram na levi strani), kjer je indeks BDP na prebivalca nad 160 (EU-28=100), in treh od zadnjih desetih regij,

tj. regije Severozapaden (BG), Dytiki Ellada (EL) in Sud-Est (RO) (polarni diagram na desni strani), kjer BDP na prebivalca ne presega 50% povprečja EU. Treba je opozoriti na pravilno, skoraj okroglo obliko diagrama, ki prikazuje najuspešnejše regije, v nasprotju z zelo nepravilnim vzorcem diagrama, ki prikazuje najmanj uspešne regije.

RECEPT ANE KARENINE ZA KONKURENČNOST

Nedavne analize ključnih dejavnikov regionalne gospodarske rasti so poudarile, da so sočasni dosežki na različnih področjih, bolj kot doseganje odličnosti na samo enem ali nekaj področjih, dober recept za gospodarski uspeh. To spominja na nekaj, kar bi lahko poimenovali načelo Ane Karenine: „Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje.“ (Ana Karenina – L. N. Tolstoj). Z drugimi besedami, pomanjkljivost pri enem dejavniku vodi k splošni šibkosti.

Primerjanje dosežkov

Na spletni strani indeksa RCI so objavljene izboljšane preglednice dosežkov, ki omogočajo lažjo primerjavo vsake regije z drugimi regijami. Gre za podatkovne liste – po en za vsako regijo –, ki predstavljajo rezultate regije in njeno uvrstitev v indeks RCI in vse njegove stebre. Poleg tega se uspešnost regije primerja z uspešnostjo skupine regij z enakovredno ravno gospodarskega razvoja, tj. 15 regij, ki so na podlagi analize BDP na prebivalca najbližje zadevni regiji.

Te preglednice in interaktivni zemljevidi, polarni diagrami, analize s časovno primerjavo, metodološki dokumenti ter podatkovne tabele so dostopni na spletni strani RCI.

RCI gradi na pristopu indeksa svetovne konkurenčnosti, ki ga vsako leto pripravi Svetovni gospodarski forum, in ga prilagaja regionalni ravni v EU. Uporablja enajst razsežnosti konkurenč-

nosti, ki jih v izdaji iz leta 2019 opisuje 74 regionalnih kazalnikov: ti predvsem pokrivajo obdobje od leta 2015 do leta 2017, nekateri pa segajo še v leto 2018. Zajemajo vrsto dejavnikov konkurenčnosti in trajnostnega razvoja, vključno z inovacijami, upravljanjem, prometno in digitalno infrastrukturo, zdravjem ter človeškim kapitalom.

Indeks RCI upošteva tudi gospodarski razvoj regije tako, da večjo težo pripiše osnovnim dejavnikom konkurenčnosti v manj razvitih regijah in dejavnikom inovacij v razvitejših regijah. ■

VEČ O TEM

<https://europa.eu/!VJ69cd>

Državljeni o regionalni politiki EU

Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko (GD Regio) je v okviru niza študij, ki preučujejo poznavanje regionalne politike EU med Evropejci in njihov odnos do te politike, z več kot 27 000 državljeni EU junija letos izvedel desetdnevno telefonsko anketo.

Poročilo, pripravljeno na podlagi te ankete, temelji na štirih predhodnih raziskavah, tj. Flash Eurobarometer 452 (FL452) iz junija 2017, Flash Eurobarometer 423 (FL423) iz junija 2015, študiji FL298 iz junija 2010¹ in študiji FL384² iz septembra 2013.

Študija se začne z vprašanjem, ali so anketiranci slišali za kakršne koli projekte na svojem lokalnem območju, ki jih financira EU, in, če so, ali je po njihovem mnenju vpliv takih projektov pozitiven ali negativen. Sledi vprašanje o seznanjenosti anketirancev z dvema regionalnima skladoma EU in ali imajo anketiranci tudi osebno korist od kakšnega projekta, ki ga financira EU. Zagotavlja tudi podrobnosti o virih, iz katerih anketiranci pridobivajo informacije o politiki.

Anketa nato obravnava prednostne naloge regionalne politike EU z vidika državljanov in anketirance sprašuje, v katere geografske regije in območja naložb v EU bi se ta politika morala usmeriti in kdo bi moral sprejemati odločitve o regionalnih naložbah.

Zaključni se z ugotavljanjem, v kolikšni meri javnost pozna čezmejno sodelovanje, vključno s štirimi makroregionalnimi strategijami EU v regiji Baltskega morja, Podonavju, regijah Jadranskega in Jonskega morja, alpski regiji, programom sodelovanja Interreg in najbolj oddaljenimi regijami EU.

V skladu z metodologijo, ki se je uporabila za raziskave Flash Eurobarometer, se je med 3. in 13. junijem 2019 v imenu Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko izvajala telefonska anketa (prek mobilnih in stacionarnih povezav), v kateri je sodelovalo 27 144 anketirancev iz EU iz različnih družbenih in demografskih skupin in ki je potekala v njihovem maternem jeziku.

Glavni rezultati raziskave Eurobarometer 2019 o regionalni politiki so prikazani na spodnjih dveh infografičnih prikazih.

VEČ O TEM

<https://europa.eu/tr88kq>

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_298_en.pdf
http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_384_en.pdf

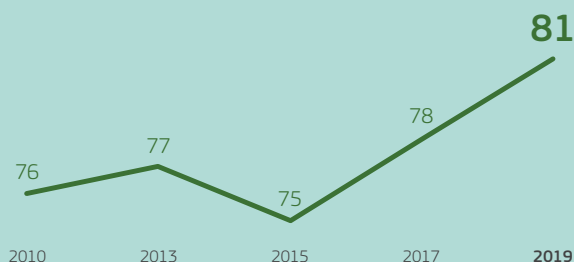
Evropa, ki jo skupaj gradimo

Evropska regionalna politika

DELEŽ ANKETIRANCEV, KI POZNAJO PROJEKTE EU IN PO MNENJU KATERIH SO PROJEKTI IMELI POZITIVEN VPLIV

Poznavanje

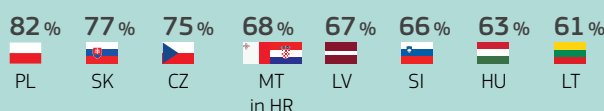
Evropejci menijo, da **projekti EU pozitivno vplivajo na njihovo življenje**

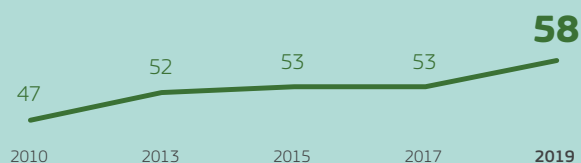
Vse več ljudi **pozna projekte EU, ki se izvajajo v njihovih regijah...**

... Poznavanje projektov, ki jih financira EU, v devetih državah članicah **presega 60%**

Naložbe

Trije od petih Evropejcev se strinjajo, da **bi sredstva EU morala biti na voljo VSEM regijam**

Večina jih meni, da bi EU **morala dati prednost** regijam...

... z **visoko brezposelnostjo**

69%

... **ogroženimi** mestnimi območji

54%

... **oddaljenimi** podeželskimi ali gorskimi območji

52%

Državljeni želijo, da EU **vlaga v...**

... izobraževanje, zdravje ali socialne infrastrukture

91%

... okolje

90%

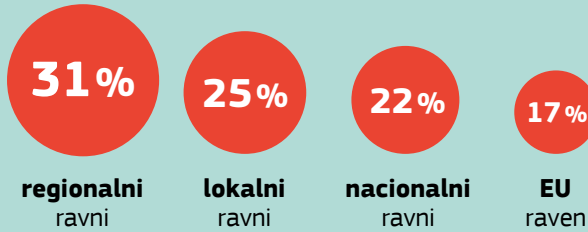
To se ujema s prednostnimi področji financiranja za obdobje 2021–2027.

Upravljanje

Pomembne odločitve o regionalnem financiranju EU se sprejemajo pred državljani

Evropejci podpirajo to decentralizirano upravljanje

ODLOČITVE O REGIONALNI POLITIKI EU BI SE MORALE PREDVSEM SPREJEMATI NA...

Regionalno sodelovanje

Raven ozaveščenosti držav članic, vključenih v vsako makro regijo

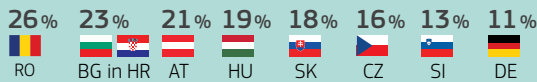
Sodelovanje na področju

Baltskega morja

Sodelovanje na področju

Podonavja

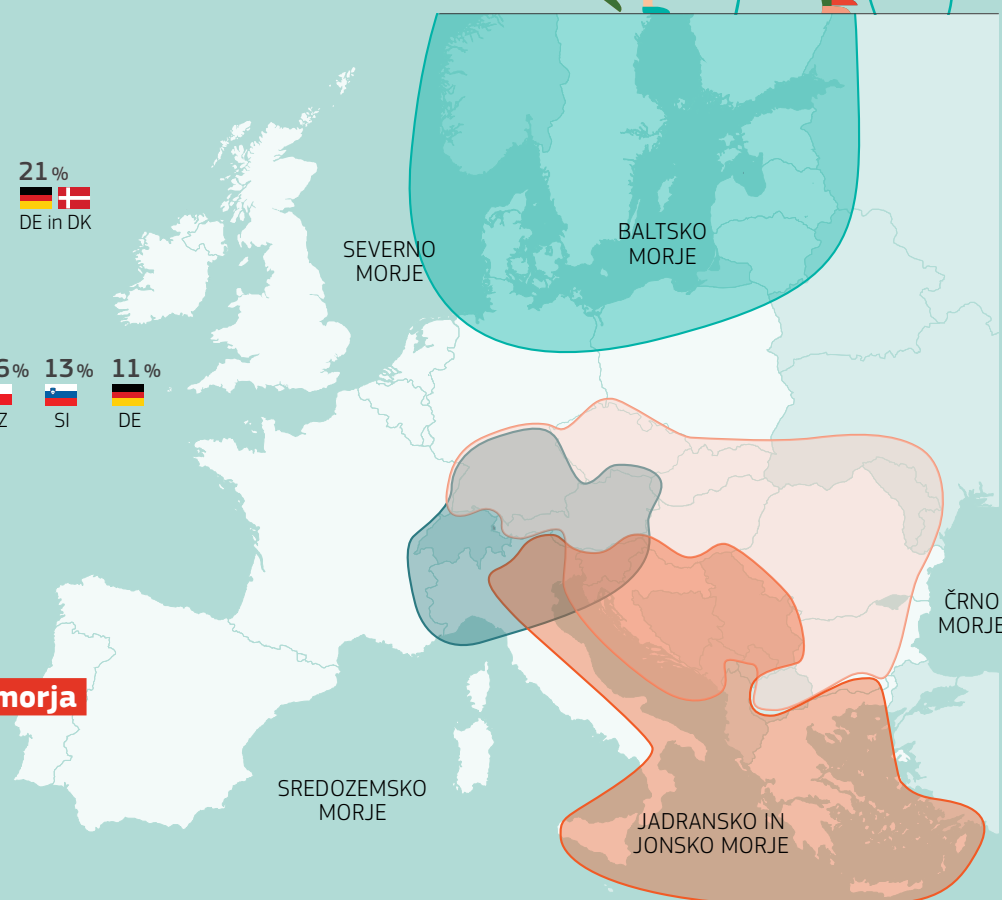
Sodelovanje na področju

alpskega prostora

Sodelovanje na področju

Jadranskega in Jonskega morja

Najbolj oddaljene regije

Evropska unija zunaj Evrope: najbolj znane najbolj oddaljene regije

Raven ozaveščenosti

Kanarski otoki

10%

Martinik

6%

Francoska Gvajana

5%

Guadeloupe

5%

Réunion

5%

Madeira

4%

Azori

4%

Mayotte

1%

Sveti Martin

1%

REGIOSTARS

2 0 1 9

Neodvisna žirija, katere naloga je bila prepoznati najbolj izjemne projekte Evrope, je izbrala **24 finalistov letošnjega natečaja za nagrade REGIOSTARS**. Zmagovalci iz vsake od petih glavnih kategorij projektov in zmagovalec po izboru občinstva so prejeli nagrade v okviru evropskega tedna regij in mest 2019, ki je potekal v Bruslju v Belgiji od 7. do 10. oktobra.

Kategorije nagrad za leto 2019 so:

- ★ SPODBUJANJE DIGITALNE PREOBRAZBE
- ★ POVEZOVANJE KRAJINSKIH OBMOČIJ, MORSKEGA IN OBALNEGA OKOLJA TER GRAJENEGA OKOLJA
- ★ BOJ PROTI NEENAKOSTIM IN REVŠČINI
- ★ GRADNJA MEST, ODPORNIH NA PODNEBNE SPREMEMBE
- ★ POSODABLJANJE ZDRAVSTVENIH STORITEV

SPodbujanJE DIGITALNE PREOBRAZBE

Energy Cells GR – Saarbrücken, Nemčija (INTERREG V-A Francija, Belgija, Nemčija, Luksemburg)

Cilj projekta je povezati obsežne dele obnovljivih virov energije v energetske sisteme razširjene regije. Vsaka od štirih energetske celice je virtualna elektrarna, ki ustvarja ravnovesje med proizvodnjo in porabo električne energije z uporabo zmogljivosti celic za shranjevanje ali izmenjavo presežne energije z drugimi medsebojno povezanimi celicami prek pametnih omrežij na ravni distribucijskega omrežja.

<http://www.izes.de/>

Digitalna knjižnica Librarium – Extremadura, Španija (ESRR)

Oddelek za izobraževanje regionalne vlade Avtonomne skupnosti Extremadura je vsem javnim šolam na preduniverzitetni ravni zagotovila brezplačno digitalno knjižnico Librarium. Cilj digitalne izposojevalne platforme in virtualnih knjižnih klubov je spodbujati bralno, medijsko in informacijsko pismenost, te dejavnosti pa dopolnjuje tudi oskrba šol z e-bralniki, tablicami in računalniki.

<http://librarium.educarex.es>

CONNECT innovation bai! – Irun, Španija (INTERREG V-A Španija, Francija, Andora)

Cilj projekta je, da se z zagotavljanjem pomoči podjetjem pri pripravi na četrto industrijsko revolucijo, vključno z internetom stvari, hiper-povezljivostjo, masovnimi podatki, tridimenzionalnim tiskanjem, robotiko itd., ustvarijo delovna mesta in priložnosti za lokalne prebivalce, s tem pa okrepijo inovacije, ustvarjalnost in digitalno gospodarstvo.

<https://www.bidasoa-activa.com/index.php>

Odprti podatki v stockholmski regiji – Mesto Stockholm, Švedska (ESRR)

Šestindvajset občin v regiji sodeluje pri zagotavljanju javnega dostopa do občinskih podatkov, zlasti da bi se odzvale na potrebe MSP po spodbujanju inovacij in rasti. Razvijajo skupne postopke in orodja, zagotavljajo tehnične predpogoje in sodelujejo s podjetji in drugimi organizacijami, da bi se rezultati lahko prenesli na nacionalno raven in tako koristili vsem 290 občinam Švedske.

<https://stockholm.se>

POVEZOVANJE KRAJINSKIH OBMOČIJ, MORSKEGA IN OBALNEGA OKOLJA TER GRAJENEGA OKOLJA

WINNER

CobBauge – Plymouth, Združeno kraljestvo (INTERREG Francija (Rokavski preliv), Anglija)

V okviru projekta se razvija nov inovativen material za uporabo v kompozitnih stenah v energijsko učinkovitih in visoko zmogljivih domovih, ki so udobni in bolj zdravi za življenje in ki ne ustvarjajo visokih stroškov. Proizvod temelji na starodavni metodi gradnje z uporabo prsti in vlaken, ki je bila prilagojena sodobnim metodam v gradbeništvu in ki povezuje kulturno dediščino s pametnim sodobnim načrtovanjem stavb.

<http://www.cobbauge.eu/en/cobbauge-2/>

LOS_DAMA! – München, Nemčija (Program INTERREG za alpski prostor)

V okviru projekta je uporabljenih več lokalnih pilotnih projektov v alpskem prostoru, da bi se v severnem delu Dunaja ustvaril medregionalni park, ki ozavešča o pomembnosti zelenih prostorov. Izboljšana zelena infrastruktura lahko pomaga ustvarjati bolj zelena mesta v drugih metropolitanskih regijah zunaj alpskega prostora.

https://www.alpine-space.eu/projects/los_dama/en/home

Le réseau de chaleur Amiens Energies – Amiens, Francija (ESRR)

Da bi spodbudilo energetski prehod v regiji, je mesto Amiens razvilo orodje za izboljšanje vsakodnevnega življenja svojih prebivalcev in zagotovilo nizke emisije ogljika. Ob podpori javno-zasebnega partnerstva SEMOP bo 47 km dolgo omrežje za ogrevanje iz petih obnovljivih virov energije ogrevalo 19 000 domov.

<http://www.amiens-energies.com>

CAPTURE – Flandrija, Belgija (ESRR)

Cilj pobude CAPTURE je pritegniti znanstvenike iz različnih disciplin k sodelovanju z lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi vladami in industrijami v prizadevanjih za bolj trajnosten planet z zajemanjem in ponovno uporabo dragocenih virov znotraj krožnega gospodarstva.

<https://capture-resources.be/>

ECOMARE – Aveiro, Portugalska (ESRR)

Pristanišče Aveiro v portugalski regiji Centro sodeluje z obalno laguno Ria de Aveiro pri varovanju morskih bioloških virov in spodbujanju modre biotehnologije ter trajnostne akvakulture. Rešujejo morske ptice, morske želve, tjujnje in delfine ter jih vračajo v naravo, medtem ko modro gospodarstvo prinaša nove storitve in proizvode po navdihu oceana.

<http://www.ua.pt/>

BOJ PROTI NEENAKOSTIM IN REVŠČINI

Dobra podpora – Koszalin, Poljska (ESS)

Projekt Dobra podpora je inovativno partnerstvo, katerega cilj je izboljšati dostopnost socialnih služb v Zahodnopomorjanskem vojvodstvu na Poljskem. Samostojni sistem, ki je na podlagi spletne aplikacije na voljo za spletne računalnike in integriran v aplikacijo za mobilne telefone, povezuje lokalne uporabnike, kot so občinske službe oskrbe, ali podjetja, skrbnike, varovance in družine brez potrebe po dragih telekomunikacijskih centrih.

<http://www.ndsfund.org>

EUMINT – Bolzano, Italija (INTERREG Italija, Avstrija)

Projekt EUMINT se v prizadevanjih za okrepitev institucionalnega čezmejnega sodelovanja med Italijo in Avstrijo spopada z družbenimi, gospodarskimi, političnimi in kulturnimi izzivi, povezanimi z migracijo. Usmerjen je v čezmejno vključevanje, vključevanje državljanov in vključevanje na trg dela, kar so tri glavna vprašanja, povezana z vključevanjem prosilcev za azil in beguncev.

www.eurac.edu/eumint

Projekt WISE – Donegal, Irska (ESS)

Projekt WISE (Vključene spretnosti in zaposlovanje žensk) pomaga ženskam pri vrnitvi na delo, v izobraževanje ali samozaposlitev. Zaposlitveni svetovalci nudijo podporo pri sestavi življenjepisa in prošnje za zaposlitev, pripravah na razgovore, posredovanju zaposlitev, dostopu do možnosti za delo in izobraževanje, smernicah o samozaposlitvi, krepitvi samozavesti in motiviranosti, razvojnih možnostih in financiranju kratkih akreditiranih tečajev.

<https://www.people-1st.co.uk/programmes/wise-roi>

Jacob@ccess – Jaca, Španija (INTERREG V-A Španija, Francija, Andora)

Romarska pot v Santiago, ena od najbolj obiskanih romarskih poti na svetu, vsebuje obsežno cestno omrežje, ki pokriva 80 000 km v 28 državah. Čeprav vse od 80. let prejšnjega stoletja prejema pomembno mednarodno priznanje, je še vedno nepraktična za uporabo za invalide ali gibalno ovirane osebe. Projekt Jacob@ccess si prizadeva, da bi bila pot v Santiago dostopna vsem.

<http://www.jaca.es>

Preprečevanje brezdomstva – Lahti, Finska (ESS)

Projekt je usmerjen v razvijanje mestnih storitvenih struktur in izkoriščanje strokovnega znanja številnih akterjev, povezanih v mreže, da bi se prizadevanja za odpravo preusmerila na preprečevanje brezdomstva. Strategije za preprečevanje brezdomstva bodo temeljile na izkušnjah strokovnjakov in udeležbi strank, s čimer se bodo razvile nove delovne metode na tem področju.

<https://www.ara.fi/en-US>

GRADNJA MEST, ODPORNIH NA PODNEBNE SPREMEMBE

Podnebno aktivne soseske – Frankfurt na Maini, Nemčija (INTERREG Severozahodna Evropa)

Projekt Podnebno aktivne soseske že od leta 2016 izboljšuje zmogljivost občin za učinkovitejše izvajanje njihovih strategij za ukrepanje proti podnebnim spremembam s skupnim pristopom k energetske prenovam. Prebivalci ogroženih območij imajo zaradi energetskih izboljšav v svojih domovih večjo vlogo pri ukrepanju v zvezi s podnebjem na lokalni ravni, kar je ključno za zmanjševanje energetske revščine in emisij CO₂.

<https://www.climatealliance.org>

CityWalk – Dornava, Slovenija (Transnacionalni program INTERREG Podonavje)

Projekt CityWalk, ki je usmerjen v najpreprostejšo obliko mobilnosti v mestih, tj. hojo, predstavlja pametne in inovativne vidike in rešitve pri zagotavljanju pešcem prijaznejših mest, s čimer se obravnavajo potrebe prebivalcev in podnebne spremembe, izboljšuje kakovost zraka in zmanjšuje onesnaženost s hrupom.

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/citywalk>

RANTA – Helsinki, Finska (ESRR)

V okviru projekta RANTA sta bila sprejeta sveženj EU o krožnem gospodarstvu in finski nacionalni načrt ravnanja z odpadki, da bi se odkrile in preskusile inovativne metode za ponovno uporabo gradbenih materialov v fazi rušenja in razstavljanja. Preskusi so bili osredotočeni na javne zgradbe in so se izvajali skupaj s sodelujočimi mesti in projektnimi partnerji.

<http://www.gnf.fi>

Living Labs Brussels Retrofit – Bruselj, Belgija (ESRR)

Projekt sklada ESRR Living Labs Brussels Retrofit spodbuja obnovo stanovanjskih enot v Bruslju v Belgiji z oblikovanjem prostorov, namenjenih za eksperimentiranje in inovacije. Cilj je razviti obsežen trg za ekološko-energetske obnove z razvijanjem strokovnega znanja in izboljšanjem sodelovanja v gradbenem sektorju.

<http://wtcb.be>

R-SOL-E – Belišće, Hrvaška (INTERREG IPA CBC Hrvaška-Srbija)

Trije lokalni organi iz Hrvaške in Srbije so združili moči, da bi pokazali, kako je mogoče doseči energijsko učinkovitost z uporabo obnovljivih virov energije. Projektni partnerji so postavili šest sončnih elektrarn, 100 javnih sončnih svetilk in polnilno postajo za električne avtomobile ter pripravili akcijske načrte za trajnostno energijo in nove tečaje.

<https://www.belisce.hr>

POSODABLJANJE ZDRAVSTVENIH STORITEV

Orsi Academy – Melle, Belgija (ESRR)

Akademija je priznan center usposabljanja in strokovnega znanja na področju novih tehnik minimalno invazivne kirurgije in zlasti robotske kirurgije. S pomočjo velikopoteznega naložbenega projekta v Gentu v Belgiji je vzpostavila edinstven ekosistem, v katerem so se zdravniki, znanstveniki, inženirji in industrija povezali, da bi predstavili in izpopolnili inovativno medicinsko tehnologijo, s tem pa izboljšali kakovost in varnost sodobne zdravstvene oskrbe.

<http://www.orsi.be>

eMEN – Diemen, Nizozemska (INTERREG Severozahodna Evropa)

Z naraščajočim problemom duševnih bolezni se pojavlja čedalje več pritiskov na družbo in gospodarstvo. Pomembno vlogo pri spopadanju s tem izzivom ima e-duševno zdravje, vendar sta za vključevanje te revolucionarne tehnologije v sisteme varstva duševnega zdravja potrebna multidisciplinaren pristop in čezmejno sodelovanje.

<https://www.arq.org/en>

Čezmejni projekt za terenske zdravstvene delavce v skupnosti – Londonderry, Združeno kraljestvo (program INTERREG V-A)

Terenski zdravstveni delavci so visoko usposobljeni reševalci z opravljeno dodatno specializacijo, ki jim omogoča izvajanje medicinske oskrbe pacientov na njihovem domu in v skupnostih, v katerih živijo, namesto da jih vozijo v prepolne bolnišnične urgentne oddelke. V okviru partnerstva CAWT se izvajajo pilotni projekti v štirih oddaljenih/podeželskih obmejnih območjih v Republiki Irski, Severni Irski in na Škotskem.

<http://www.cawt.com>

Oulu Sote Labs – Oulu, Finska (ESRR)

V okviru projekta je bilo vzpostavljeno okolje OuluHealth Labs za inovacije, preskušanje in razvoj zdravstvene tehnologije in storitev socialnega varstva. Laboratoriji podjetjem nudijo prostor, v katerem bodo lahko razvijali svoje proizvode in uresničevali zamisli strokovnjakov s področja zdravstvenega in socialnega varstva.

<http://ppshp.fi>

EFFIC'ASTHME – Pariz, Francija (ESRR)

Cilj tega projekta je bolje usposobiti starše 5,5 milijona otrok v Evropi, ki trpijo za astmo, s tem pa zmanjšati število hudih napadov in hospitalizacij. Mobilna aplikacija Effic'Asthme uporablja različne scenarije astmatičnih napadov, da bi staršem predšolskih otrok pomagala prepoznati simptome in zagotoviti ustrezno oskrbo.

<http://ilumens.fr/>

Regionalni razvoj in kohezijska politika po letu 2020:

Evropska komisija je 29. maja 2018 predstavila predloge zakonodajnega svežnja za programsko obdobje 2021–2027, vključno z uredbo o skupnih določbah (CPR), uredbo Interreg, uredbo o evropskem čezmejnem mehanizmu in uredbami za posamezne sklade, tj. Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijski sklad ter za Evropski socialni sklad plus (ESS+).

Uredba o skupnih določbah vzpostavlja enoten skupen sklop pravil za sedem skladov v okviru deljenega upravljanja: ESRR, Kohezijski sklad (KS), ESS+, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR), Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF), Sklad za notranjo varnost (ISF) in instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizume (BMVI). Ena sama zbirka pravil bo poenostavila postopke za upravljavce programa in upravičence ter obenem olajšala sinergije med temi skladi in drugimi proračunskimi instrumenti EU.

Cilj predlogov za kohezijsko politiko po letu 2020 je poenostaviti in posodobiti politiko ter zagotoviti, da bo postala prožnejša, ob tem pa ohraniti jasne pogoje za njeno izvajanje in zagotoviti bolj izvedljivo povezavo z evropskim semestrom. To se kaže v poudarku na prednostnih nalogah, ki bodo pomagale Evropi, da ostane konkurenčna in se prilagodi globalizaciji ter tehnološkim spremembam, obenem pa omogočile več maneverskega prostora na programski ravni.

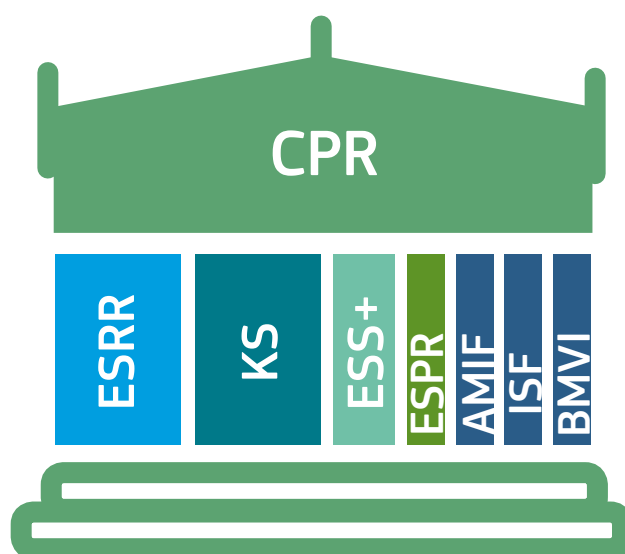
Regulativni predlogi ponujajo krajši, sodoben seznam prednostnih nalog za izgradnjo pametne, zelene, nizkoogljicne, bolj socialne in bolj povezane Evrope, ki je bližje državljanom. Sedanjih enajst tematskih ciljev se je skrčilo na pet ciljev politike, celoviti razvojni in izvedbeni pristopi pa so enostavnejši.

Sveženj ukrepov za dejansko poenostavitev vključuje tudi odpravo postopka imenovanj, uvedbo načela enotne revizije, predlog korenite poenostavitve pravil za DDV, dodajanje več poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, enostavnejša pravila za finančne instrumente in na splošno znatno enostavnejše postopke poročanja, načrtovanja programov in izvajanja.

Ključni dosežki v zvezi s programom Interreg vključujejo uporabo uredbe Interreg za vse zunanje meje EU namesto uporabe različnih uredb za različne vrste meja na podlagi predhodnega sistema. Drugi novi elementi vključujejo bolj strateški pristop k pomorskemu sodelovanju, medregionalne inovativne instrumente in evropski čezmejni mehanizem. Čezmejni programi se bodo zdaj lahko bolj osredotočili na institucionalno sodelovanje, reševali bodo vprašanja, povezana z mejami, in zagotavljali naložbe v skupne storitve javnega interesa.

Z evropsko pobudo za mesta se je okrepila tudi zaveza agenci za mesta, z združitvijo posamičnih orodij v en sam sveženj pa je vzpostavljen celosten pristop k mestom.

Predlogi v primerjavi s programskim obdobjem 2014–2020 vključujejo sicer manjše število „pogojev, ki omogočajo izvedbo“, ki pa so oprijemljivejši in morajo biti izpolnjeni pred samim izborom projektov in med trajanjem celotnega programskega obdobja. Na začetku načrtovanja programa in v okviru vmesnega pregleda se bodo upoštevala tudi priporočila za posamezne države. S tematsko osredotočenostjo financiranja EU na ključne prednostne naloge bo kohezijska politika še naprej usmerjena v zadeve, ki so ključne za konkurenčnost in strukturne prilagoditve izzivom globalizacije in tehnološkim spremembam, pri čemer se bo morala izogibati vsakršni razdrobljenosti virov.

Glavne lastnosti naslednjega proračuna EU

Več sredstev za prednostna območja

Nov mehanizem za zaščito proračuna EU pred finančnimi tveganji, povezanimi s pravno državo

Močna osredotočenost na evropsko dodano vrednost in učinkovitost

Manj birokracije za upravičence

Bolj prilagodljiv in prožnejši proračun z bolj jasno in varčnejšo arhitekturo

Celoten postopek načrtovanja programa je usmerjen v doseganje velike učinkovitosti, pri čemer bo vmesni pregled vseh programov opravljen v letu 2024, da bi se v celoti uporabila dodeljena sredstva za leti 2026 in 2027 na podlagi učinkovitosti programa in izzivov, ki jih bodo prinesli postopek evropskega semestra in družbeno-gospodarske razmere. S tem bo zagotovljeno pravo ravnovesje med zahtevano prožnostjo v devetletnem izvajanju programa in potrebno stabilnostjo okvira naložb.

Stanje

Evropski svet je na zasedanju dne 13. in 14. decembra 2018 sklenil, da si bo prizadeval za sklenitev sporazuma o večletnem finančnem okviru v Evropskem svetu jeseni 2019. Razprave s Parlamentom o večletnem finančnem okviru, vključno z vidiki sektorskih predlogov, ki so s tem okvirom povezani in ki bodo del končne različice pogajalskega okvira, se torej lahko začnejo šele po tem. To na podlagi preteklih izkušenj pomeni, da je končni sporazum o večletnem finančnem okviru možen šele nekje sredi leta 2020, sektorski predlogi pa bodo zaključeni po tem, kar je precej počasneje v primerjavi s scenarijem, za katerega se je prvotno zavzemala Komisija.

Predsedstvo je junija 2019 predstavilo revidiran osnutek pogajalskega okvira, ki med drugim vključuje elemente uredbe o skupnih določbah in uredb o posameznih skladih, o katerih mora Svet še sprejeti svoje stališče. Ti elementi so dodeljena finančna sredstva, makroekonomska pogojenost, prenos med skladi in v druge instrumente Unije, predhodno financiranje, sofinanciranje, prenehanje obveznosti in tematska osredotočenost za ESRR in ESS+.

Od sprejetja zakonodajnega svežnja kohezijske politike v maju 2018 so sozakonodajalci dosegli znaten napredek pri sprejemanju svojih stališč.

Evropski parlament je v času od sredine februarja do začetka aprila 2019 med prvo obravnavo sprejel stališče o vseh elementih zakonodajnega svežnja kohezijske politike. Svet je sprva napredoval počasneje, junija 2019 pa je sprejel stališče o večjem delu zakonodajnega svežnja in potrdil delen pogajalski mandat za vse dele uredbe o skupnih določbah (razen za elemente, povezane z večletnim finančnim okvirom).

Kljub temu je bilo zaradi zaključka mandata Parlamenta možno izpeljati samo tri tristranska srečanja predstavnikov Parlamenta, Sveta in Komisije pred evropskimi volitvami maja 2019. Čeprav političnega sporazuma ni bilo mogoče doseči, je bil sklenjen določen začasni sporazum o številnih členih, ki se zlasti nanašajo na načrtovanje programa. Postopek se bo ponovno začel takoj, ko se jeseni 2019 sestavi nov Parlament. ■

VEČ O TEM

<https://europa.eu/lxj38Db>

Finančni instrumenti: kaj je novega po letu 2020?

Finančni instrumenti, ki se uporabljajo za uresničevanje osnovnih programskih ciljev kohezijske politike, imajo dve posebni lastnosti: obnovljivi značaj in učinek vzvoda.

Finančni instrumenti lahko koristijo širokemu krogu končnih prejemnikov s podpiranjem številnih razvojnih ciljev, pri čemer lahko evropski strukturni in investicijski skladi (skladi ESI) sprožijo dodatno prispevanje javnih in zasebnih sredstev ali se ponovno uporabijo za nadaljnje naložbe.

Njihov širši gospodarski namen je obravnavati vrzeli v financiranju in manj ugodne naložbene okoliščine, tj. kadar finančno izvedljive projekte ne financira zasebni sektor ali se financirajo samo po neprimernih pogojih. V tem smislu so finančni instrumenti pridobili pomen v vlogi mehanizma za izvajanje politike na področju ustvarjanja prihodkov in varčevanja ter kot načelo „storiti več z manj“.

Finančni produkti lahko vključujejo posojila, jamstva ali lastniški kapital oziroma kombinacijo le-teh, odvisno od vrste dejavnosti in končnega prejemnika. Kadar del naložbe, ki bo prejel podporo, ni namenjen ustvarjanju prihodka ali varčevanju, bi lahko prejel podporo v obliki kombinacije nepovratnih sredstev in finančnih produktov na podlagi finančnega instrumenta skladov ESI.

Cilji programskega obdobja 2021–2027

V programskem obdobju 2021–2027, ko se pričakuje zmanjšanje sredstev kohezijske politike, bi se moral povečati splošen pomen finančnih instrumentov. To temelji na splošnem cilju sprožiti dejanske naložbe in obenem povečati zasebne naložbe z minimalno javno podporo ob upoštevanju glavnih ciljev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije v okviru kohezijske politike. Finančni instrumenti se lahko uporabijo za vse cilje politike.

V tem okviru bi si Evropska komisija morala prizadevati za utrditev njihovega pomena kot načinov izvajanja v kohezijski politiki in njihovo razširitev, s čimer bi presegli podporo za MSP ali energijsko učinkovitost. V sedanjem programskem obdobju se je že pokazalo nekaj obetavnih primerov finančnih instrumentov, ki podpirajo druge sektorje, ter uporabe produktov lastniškega kapitala, ki lahko deluje kot katalizator pri regionalnih inovacijskih ekosistemih. Na voljo je torej prostor za povečanje dodelitev takih instrumentov v naslednjem obdobju.

Glavne načrtovane izboljšave

Finančni instrumenti bodo ključni mehanizem izvajanja za naložbe v obdobju 2021–2027, usmerjene v ustvarjanje prihodkov in varčevanje. Zato so določbe uredbe o skupnih določbah, ki se nanašajo na te instrumente in jih je predlagala Evropska komisija, poenostavljene in posodobljene, da se zagotovi boljše in lažje izvajanje in hitrejša vzpostavitev. Na splošno rečeno:

- finančni instrumenti bodo od samega začetka bolje vključeni v načrtovanje programov in postopek izvajanja, skladno s tem pa se bo poenostavilo tudi predhodno ocenjevanje;
- organi upravljanja bodo imeli na voljo enake osnovne možnosti za prožno izvajanje – upravljanje v okviru odgovornosti organa upravljanja ali neposredno upravljanje s strani tega organa –, povezani pogoji pa so poenostavljeni;
- kombinacija na ravni skladov s finančnimi instrumenti na ravni EU bo mogoča na podlagi enega samega sklopa pravil, tj. pravil sklada InvestEU, prek prispevkov v navedeni program;
- predlagana je večja prožnost pri združevanju nepovratnih sredstev s finančnimi instrumenti v okviru uredbe o skupnih določbah. Zlasti bodo kapitalski rabati, ki upoštevajo pravila finančnih instrumentov, omogočili širšo uporabo kombinacije znotraj ene operacije;
- pravila o upravičenosti so pojasnjena, pravila o stroških in provizijah upravljanja pa poenostavljena, pri čemer so še vedno osredotočena na uspešnost, da se spodbudi učinkovito upravljanje;
- pravila o plačilih so znatno poenostavljena, pri čemer se je ohranila ključna povezava med plačili za finančne instrumente in ustreznimi izplačili za končne prejemnike;
- poenostavljeno je šifriranje pri vračanju sredstev in recikliranje finančnih sredstev;
- ni več nobenega dodatnega ločenega poročanja o finančnih instrumentih, saj bo to vključeno v isti sistem poročanja kot vse druge oblike financiranja.

Prispevek v oddelek za države članice sklada InvestEU

Še ena značilnost naslednjega programskega obdobja bo soobstoj finančnih instrumentov v okviru deljenega upravljanja in sklada InvestEU, ki vsebuje oddelek za države članice. Ta dodatna možnost izvajanja je na voljo državam članicam v obliki vračljive podpore, namenjene uresničevanju ciljev politike v zvezi s skladi, ki prispevajo sredstva. Da bi dosegle izbrane cilje politike, države članice lahko prispevajo v oddelek za države članice v fazi načrtovanja programa na ravni partnerskega sporazuma/programa ali v fazi izvajanja.

Glavna prednost za države članice, ki prispevajo v sklad InvestEU, je možnost mobilizacije velikega obsega zasebnih finančnih sredstev za končne prejemnike, medtem ko izvajanje temelji na institucionalnem in pravnem okviru sklada InvestEU, vzpostavljenem pod pristojnostjo Komisije. Poleg tega ni nobene potrebe po nacionalnem sofinanciranju, vendar pa morajo države članice določiti pogojne obveznosti, ki se merijo na podlagi tveganja.

Sklad InvestEU vsebuje v okviru programa InvestEU oddelek za države članice za vsako možnost politike. Na podlagi predloga Komisije lahko države članice v okviru deljenega upravljanja prispevajo največ 5% sredstev v oddelek za države članice, da bi lahko izkoristile ugodnost jamstva EU. To pomeni, da 38 milijard EUR, ki so na voljo v oddelku za EU, dopolnjujejo sredstva iz oddelka za države članice, s čimer se poveča zmogljivost za prevzem tveganja na strani izvajalskih partnerjev.

Prispevek v oddelek za države članice, ki je prostovoljen, bi bil namenjen reševanju nepopolnosti trga in naložbenih vrzeli, ki so značilne za posamezne države. Komisija z zadevno državo članico podpiše „sporazum o prispevanju“, tj. dokument, v katerem sta podrobno opisana financiranje in izvajanje. Prispevki so geografsko razmejeni na nacionalni ali regionalni ravni za vsako možnost politike. Države članice lahko s tem prostovoljnim prispevkom izkoristijo ugodnost visoke bonitetne ocene jamstva EU, kar daje nacionalnim in regionalnim naložbam več moči za skrajšanje upravnih postopkov. ■

VEČ O TEM

<https://europa.eu/!uR88Bu>

Danska: naložbe v inovativno prihodnost

Ravninski svet Danske, neposredna bližina vode, rodovitna prst in včasih neugodno podnebje so oblikovali njeno zgodovino in kulturo. Danes je Danska ena od najmirnejših in najbolj srečnih družb na svetu, k čemur prispevajo visok življenjski standard v državi, družbeno-gospodarski razvoj, izobraževanje in poklicne spretnosti, usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, zdravstveno stanje ter okoljski standardi.

Kraljevina Danska, kot je njeno uradno ime, je najjužnejša skandinavska država in obsega polotok Jutland ter arhipelag s 443 otoki, od katerih jih je 74 poseljenih. Vključuje tudi Ferske otoke in Grenlandijo, dve samostojni ozemlji v Severnem Atlantiku, ki imata svojo lokalno vlado in parlament.

Številne večje otoke s kopnim povezujejo mostovi, med katerimi je tudi znameniti most Øresund, ki povezuje največji otok Zealand s Švedsko, trajekti in manjši zrakoplovi pa služijo kot povezava za manjše otoke. Nordijska država z manj kot 6 milijonov prebivalcev ima štiri mesta z več kot 100 000 prebivalci, vključno z glavnim mestom København. Danska ima na jugu kratko skupno mejo z Nemčijo in je obdana z bibavičnim obalnim pasom, ki se razteza na 8 750 kilometrih.

Glavne industrije vključujejo industrijo vetrnih turbin, farmacevtsko industrijo, industrijo medicinske opreme, strojev in prometne opreme, živilskopredelovalno industrijo in gradbeništvo.

Gospodarstvo Danske napreduje, glavna gonila rasti pa sta gospodinjiski odjem in naložbe. Realna rast BDP je bila v letu 2018 ocenjena na 0,8 % in bo po napovedih dosegla 1,6 % v letu 2019 ter 1,3 % v letu 2020.

Reforma trga dela in pokojninska reforma sta državi pomagali doseči zgodovinsko visoko raven zaposlovanja. Vendar se Danska še vedno spopada s pomanjkanjem kvalificiranih delavcev, vlada pa zaostaja za zastavljenimi cilji za leto 2025 v zvezi z rastjo produktivnosti in ponudbo delovne sile.

Potrebno je boljše usklajevanje ponudbe in povpraševanja digitalnih znanj, kar zahteva naložbe v razvoj znanj na področju pametne specializacije, industrijske tranzicije in podjetništva skupaj z ukrepi na področju vseživljenjskega učenja. Poleg tega je povečanje števila tistih, ki uspešno zaključijo programe poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ključno za zagotovitev zadostne ponudbe kvalificiranih delavcev.

Danska se še vedno uvršča med države EU z najvišjo porabo za izobraževanje, izraženo v odstotkih BDP. Kljub temu je stopnja zgodnjega opuščanja šolanja dosegla 8,8 % v letu 2017, pri čemer je osip med dečki skoraj dvakrat večji kot med deklicami, to pa ustvarja eno od največjih razlik med spoloma v EU. Cilj nedavnih ukrepov je izboljšati kakovost predšolske vzgoje in varstva otrok, da bi se zmanjšale stopnja osipa in razlike med spoloma.

< Tietgenkollegiet in Univerza za IT v Københavnu

Pri dobrem zdravju

Danski zdravstveni sistem je uspešen, vendar pomanjkanje splošnih zdravnikov vzbuja skrbi. Podan je nov predlog za povečanje števil in izboljšanje dostopa pacientov do osnovnega zdravstvenega varstva ter spodbujanje zdravega načina življenja.

Danska, ki prednjači na področju uvajanja e-zdravja, ima dobro razvite sisteme IT v bolnišnicah in splošnih ambulantah ter vzpostavljeno dobro digitalno komunikacijo med zdravstvenimi sektorji. Nova nacionalna strategija za digitalno zdravstvo 2018–2022 je osredotočena na digitalizacijo in uporabo zdravstvenih podatkov za preprečevanje in oskrbo, sočasno pa dopolnjuje strategijo za pomoč za samostojno življenje 2013–2020.

Revščina in dohodkovna neenakost ostajata na nizki ravni, Danska pa dosega napredek pri določenih od skupaj desetih ciljev družbene mobilnosti, opredeljenih v letu 2016. Leta 2018 je bil vložen predlog za povečanje zaposlovanja invalidov. Predstavljene so pobude politike za odvrčanje novih migrantov od vstopa v državo, obenem pa tudi za izboljšanje vključevanja tistih migrantov, ki so že prispeli.

Čeprav je dansko gospodarstvo eno od najbolj energetske učinkovitih v EU, je treba znaten del prehoda na nizkoogljično družbo do leta 2050 opraviti še pred letom 2030. V državi, ki je še zlasti dovzetna za pojave, povezane s podnebjem, so ključne naložbe v nižje emisije in omejitve tveganja škode zaradi podnebnih sprememb.

Zaradi naraščajočih zastojev na visokokakovostnem danskem cestnem omrežju so bili predstavljeni načrti za elektrifikacijo nacionalnega železniškega omrežja. Kolesarjenje je postalo primarna oblika prevoza, zlasti v večjih mestih, ki nudijo obsežne mreže kolesarskih stez.

Država je ohranila tudi visoko fiksno širokopasovno pokritost, spodbujala pa se bodo dostopovna omrežja naslednje generacije in dostop zunaj mestnih območij z nadaljnjimi izboljšavami kakovosti omrežja na podeželju. Prvi rezultati pobud v okviru digitalne strategije za obdobje 2016–2020 so okrepili vodilni položaj Danske v svetu na področju digitalizacije javnih storitev.

Postati pametnejši

Danska na splošno velja za vodilno državo pri inovacijah, kljub temu da so zasebne naložbe v raziskave in razvoj vse bolj usmerjene v majhno število velikih podjetij. Ker zaposlovanje v hitro rastočih podjetjih ne dosega povprečja EU, so naložbe okrepile rast in konkurenčnost MSP ter povečale učinkovitost sistema raziskav in inovacij.

Izvajanje Evropskega sklada za regionalni razvoj se v veliki meri spreminja vse od januarja 2019. Nov danski odbor za razvoj poslovanja in rast bo usklajeval decentralizirano podporo poslovanju, vključno s skupnimi sredstvi kohezijske politike za obdobje 2021–2027 v višini 643 milijonov EUR, dodeljenimi prek Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada.

Strategija ESRR v sedanjem programskem obdobju je osredotočena na razvoj poslovanja, pri tem pa so inovacije, podpora poslovanju, energijska učinkovitost in učinkovita raba virov usmerjena v konkurenčnost poslovanja, da bi se izkoristil njihov potencial za rast.

Danska je do danes prejela 882 milijonov EUR sredstev Evropske investicijske banke, kar naj bi po pričakovanjih spodbudilo skupne naložbe v višini 5,1 milijarde EUR. Tudi skladi ESI so ključni za izboljšanje dostopa MSP do financiranja.

Poleg tega Junckerjev načrt zagotavlja podporo nosilcem projektov in vlagateljem s pobudami, kot sta Evropsko svetovalno vozlišče za naložbe, ki zagotavlja prilagojeno svetovanje za pripravo in razvoj naložbenih projektov v EU, in Evropski portal naložbenih projektov, ki nudi storitev povezovanja kakovostnih projektov v EU ter potencialnih vlagateljev iz vsega sveta.

Reforma poenostavlja danski sistem spodbujanja poslovanja in na novo določa njegovo usmerjenost

Danska je v začetku tega leta po obsežnih pripravah predstavila reformo svojega sistema spodbujanja poslovanja, katerega bistven element vključuje podporo iz strukturnih skladov EU. Sigmund Lubanski, namestnik generalnega direktorja Danskega organa za podjetništvo, spregovori za *Panorama* o reformah.

O srednji element novega sistema spodbujanja poslovanja je široko sestavljen odbor, tj. danski izvršni odbor za razvoj poslovanja in rast, katerega naloga je izvajati na povpraševanju utemeljena, enotna in lokalna prizadevanja za rast in gospodarsko dejavnost na Danskem, pri čemer se osredotoča na potrebe poslovnega okolja.

Cilj je bil zadovoljiti močno željo trgovine in industrije po enotnem, učinkovitem in na povpraševanju utemeljenem sistemu spodbujanja poslovanja. Prejšnji sistem s prekrivajočimi pobudami in stranskimi vejami je postal nejasen in podjetja so imela precejšnje težave, da so se v njem znašla, medtem ko je bila kakovost storitev različna.

V okviru poenostavitve je bil ustanovljen nov poslovni odbor. Danski izvršni odbor za razvoj poslovanja in rast je prevzel naloge predhodnih forumov za regionalno rast pri določanju načina uporabe sredstev iz regionalnega in socialnega sklada EU.

Katere so naloge odbora?

Naloge odbora so okrepi razvoj danske trgovine in industrije s podpiranjem enotne, na povpraševanju utemeljene in lokalne pobude za spodbujanje poslovanja in turizem na Danskem. Sestavljen je ob veliki podpori podjetij, občin in akterjev trga dela, pri čemer opažam neverjetno močno zavzemanje za uresničitev decentraliziranih prizadevanj za spodbujanje poslovanja v korist rasti in zaposlovanja po vsej državi.

Kakšne strukturne spremembe danskega sistema so bile opravljene?

Osredotočili smo se na številna ključna področja, da bi ustvarili usmerjena prizadevanja za spodbujanje poslovanja, ki jih bo mogoče uporabljati tudi v prihodnosti. Med ključnimi točkami so, prvič, boljša kakovost in večja dostopnost na področju poslovnih storitev. Zato so bila vzpostavljena medobčinska poslovna vozlišča ter platforma za spodbujanje digitalnega poslovanja – virksomhedsguiden.dk –, ki

nudijo informacije o zagonu in upravljanju podjetja.

Drugič, ustvarjamo več enotnosti pri decentraliziranem spodbujanju poslovanja. Odbor je zato od forumov za regionalno rast prevzel odgovornost za sredstva, namenjena spodbujanju poslovanja, pripravlja pa se tudi enotna strategija, ki bo zagotovila, da se bomo izognili prekrivanjem.

Strategijo so oblikovali prispevki trgovine, industrije, podjetij, novih poslovnih vozlišč ter drugih regionalnih in lokalnih deležnikov. Del prizadevanj odbora vključuje začetek združevanja turističnih in poslovnih grozdov Danske, s čimer naj bi se oblikovalo manjše število močnejših enot.

Podobno je določena tudi jasna delitev dela med občinami in medobčinskimi poslovnimi vozlišči na eni strani ter visoko specializiranimi programi vlade na drugi.

V okviru tretje ključne točke želimo poenostaviti spodbujanje poslovanja s strani

vlade. Okrepili smo prizadevanja za podjetništvo, ki temelji na znanju, in poenostavili sistem, da bi imeli samo eno dostopno točko za posojila in kapitalna sredstva v Skladu za rast in eno za nepovratna sredstva za inovacije, razvoj in predstavitev v Skladu za inovacije.

Kako se strukturni skladi uporabljajo na Danskem? Na katera splošna načela se odbor opira pri izvajanju svojih prizadevanj? Kaj je pomembno in kaj je osrednjega pomena?

Danska ima uspešno poslovno okolje. Je med najbolj produktivnimi državami na svetu, gospodarski napredek pa je povečal stopnjo zaposlenosti po celotni državi. Do sedaj je bila večja produktivnost primarno gonilo rasti, čeprav je rast produktivnosti nizka več kot 20 let. Produktivnost je zato treba okrepiti z dvigom ravni usposobljenosti delovne sile, učinkovitejšo uporabo obstoječih sredstev ter inovacijami in tehnološkim napredkom.

Sedanji izvedbeni načrt danskega izvršnega odbora za razvoj poslovanja in rast vsebuje pet temeljnih načel:

- postaviti potrebe podjetij v središče
- ustvariti kohezijo na vseh področjih
- povečati produktivnost in ustvariti dobre priložnosti po celotni državi
- zagotoviti uporabniku prijazna in pregledna prizadevanja
- zagotoviti prizadevanja, ki so digitalna in podatkovno vodena.

Prva štiri načela so povzeta iz Akta o spodbujanju poslovanja, peto načelo je dodal odbor. Člani odbora so izbrali tudi šest prednostnih nalog za decentralizirano spodbujanje poslovanja: digitalizacija in avtomatizacija, kvalificirana delovna sila in socialna vključenost, zeleni

prehod in krožno gospodarstvo, podjetništvo, internacionalizacija in inovacije.

Ta pristop je skladen s cilji programov strukturnih skladov EU. Področja za naložbe EU v okviru ESRR v tem programskem obdobju vključujejo okrepitev inovacij v MSP, več rastočih podjetij ter energijsko učinkovita in z viri gospodarna MSP. Področja za naložbe v okviru ESS so podjetništvo in ustvarjanje delovnih mest, socialna vključenost in poslovno usposabljanje ter stalno izobraževanje.

Prizadevanja za spodbujanje poslovanja na Danskem so utemeljena na povpraševanju. Zakaj je to pomembno, kaj to pomeni v praksi in kakšne prednosti prinaša podjetjem?

Danski izvršni odbor za razvoj poslovanja in rast je povabil vse zainteresirane strani, da izrazijo svoje mnenje pri pripravi nove strategije: najprej v okviru niza delavnic po vsej državi in nazadnje na konferenci o strategiji s 300 udeleženci. Hkrati pa decentralizirani odbor nudi tudi obsežen dialog s poslovnimi vozlički, poslovnimi organizacijami in drugimi zainteresiranimi stranmi, ki razumejo potrebe podjetij po naložbah in pobudah.

Merimo tudi kratkoročen in dolgoročen učinek svojih prizadevanj. Ne izvajamo samo rednih ocen več sto projektov strukturnih skladov v času njihovega trajanja, temveč merimo uspeh ponovno več let po zaključku projekta, ko so pomembni in dolgotrajni rezultati projektov strukturnih skladov na splošno vidni. Uporabljamo napredno metodo merjenja za primerjavo dosežkov udeleženih podjetij s kontrolno skupino, ki ni sodelovala v projektih strukturnih skladov.

Kako uspešno je bilo kombiniranje obsežnih prizadevanj na ravni države z željo po spremljanju regionalnih in lokalnih prednosti in razlik?

Pri določanju potreb podjetij smo dosegli dober napredek na lokalni ravni, med podjetji pa že zaznavam zares dobro sodelovanje pri reformi.

Podjetja imajo različne potrebe in se spopadajo z različnimi izzivi. Nekatere od teh opredeljujejo in oblikujejo lokalni dejavniki, sredstva za izpolnjevanje teh potreb pa se prav tako razlikujejo po državi. Zato smo osredotočeni na lokalne prednosti, kulturo, kompetence in poslovne strukture, ki pomagajo opredeliti potrebe in želje podjetij.

To ni edini razlog za to, da si prizadevamo za partnerstva na ravni države: prizadevanja na ravni države so namreč združljiva z umeščanjem na lokalni in regionalni ravni. Prosilci morajo v svoji ponudbi za pobudo na državni ravni zlasti predstaviti, kako bodo upoštevali lokalne razmere.

Za izvajanje tekočih projektov je pomemben prav ta odnos med pobudami na ravni države in njihovim umeščanjem na lokalni ravni.

Danska

Kraljevina Danska zavzema približno 43 000 kvadratnih kilometrov in vključuje polotok Jutland, arhipelag s 443 otoki in dve avtonomni ozemlji v Severnem Atlantiku, tj. Ferske otoke in Grenlandijo. Z Nemčijo ima skupno 68 kilometrov dolgo mejo in je obdana z 8 750 km dolgim bibavičnim obalnim pasom.

Prebivalstvo

5 806 081 prebivalcev na dan 1. januarja 2019; to število v zadnjih letih narašča, saj je število rojstev večje od števila smrti, priseljevanje pa je večje od izseljevanja.

Trg dela

V zadnjih 30 letih je bila stopnja brezposelnosti žensk na splošno višja od stopnje brezposelnosti moških. Stopnja zaposlenosti je v letu 2017 dosegla 76,9%, kar je več od povprečja EU, ki znaša 72,1%. Leta 2018 je stopnja brezposelnosti moških znašala 5,0%, stopnja brezposelnosti žensk pa 5,2%. Brezposelnost mladih (15–24 let) je v letu 2017 znašala 11%, kar je sedma najnižja stopnja v EU.

Splošna stopnja izobrazbe prebivalstva se je znatno povečala in se z 19%, kolikor je v letu 1991 znašala med osebami, starimi od 25–64 let, povzpela na skoraj 39% v letu 2017. V predšolsko vzgojo in varstvo je trenutno vključenih 98,1% otrok, starih 4 leta in več.

Gospodarstvo

BDP se je v letu 2018 povečal za 1,2% (prilagojeno razvoju cen). To je najnižja stopnja rasti po letu 2013, ki jo zlasti ustvarjata gospodinjski odjem in večje naložbe. Leta 2018 je BDP na prebivalca znašal 382 (tisoč DKK), realna rast BDP na

prebivalca pa je znašala 0,7%. Po letu 2000 je gospodarski razvoj stagniral v primerjavi s povprečno rastjo v EU: v tem obdobju je gospodarska rast dosegla 22%, povprečje EU pa 30%. Največji del javnih izdatkov v letu 2017, ki je znašal 44%, je šel za socialno varstvo, medtem ko so izdatki za zdravstveno varstvo v letu 2017 dosegali 16%.

Trgovina

Po letu 1987 je skupen izvoz Danske presegel skupen uvoz, s čimer so se v tem obdobju ustvarili presežki v bilanci blaga in storitev. Razvoj na področju uvoza in izvoza blaga in storitev po letu 2008 je ustvaril velike presežke, ki so dosegli 119 milijard DKK v zunanji trgovini v letu 2018. Farmacevtski proizvodi, deli mlinov na veter, nafta, nerci, krzno in hrana sodijo med največje skupine za izvoz blaga, največji uvozni sektor pa tvorijo farmacevtski proizvodi, nafta, avtomobili in elektronika.

Drugi ključni sektorji

V danskem kmetijstvu se že vrsto let izvajajo znatne strukturne spremembe, zlasti prehod na manjše število večjih kmetij. Proizvodnja svinjskega mesa je najpomembnejša in visoko specializirana gospodarska dejavnost v kmetijski proizvodnji, proizvodnja mleka pa je druga največja gospodarska dejavnost, pri čemer 12% vsega mleka, ki se dobavlja mlekarnam, prihaja iz ekološke pridelave. V obdobju 2000–2008 se je zaposlovanje v proizvodnem sektorju zmanjšalo za 27%,

čeprav se je promet v tem sektorju, z izjemo rudarstva in kamnolomov, povečal za 66%. Leta 2018 je bil promet iz proizvodnje farmacevtskih proizvodov trikrat večji kot leta 2000. Leta 2002 se je Danska pridružila ciljem EU, tj. da bodo naložbe v raziskave in razvoj dosegle najmanj 3% BDP. V javnem sektorju so univerze predstavljale 71% raziskav in razvoja. Fiksno širokopasovno omrežje in dostopovno omrežje naslednje generacije sta na voljo v 95% gospodinjstev; približno 71% prebivalstva ima vsaj osnovna digitalna znanja, kar močno presega povprečje EU, ki znaša 57%.

Kako se pripraviti na lepšo prihodnost

Namen štiriletnega projekta, podprtega s sredstvi v višini 865 000 EUR iz Evropskega socialnega sklada, je bolje pripraviti mlade za izobraževanje in pridobivanje znanj, ki jih potrebujejo za trg dela. V okviru pobude „Srednja šola kot bližnjica do izobrazbe“, ki se je izvajala v šoli Vrå Folkehøjskole na severu Jutlanda, je bil oblikovan tečaj s posebnim poudarkom na osebni motivaciji in pojasnilih, da bi se zagotovila podpora mladim, ki potrebujejo pomoč v izobraževalnem sistemu. Usmerjen je bil tudi na delovna mesta v regiji, ki se spopada s pomanjkanjem kvalificiranih delavcev v gradbenem in zdravstvenem sektorju.

Ciljna skupina so bili mladi od 17 do 29 let, ki se spopadajo z izzivi v rednem šolanju in jim primanjkuje znanja in ambicij. Pri številnih so bili ugotovljeni socialna anksioznost, depresija, avtizem, ADHD in Aspergerjev sindrom, nekateri pa so tudi nekdanji odvisniki od drog ali alkohola. Ker je njihov največji dosežek v šolanju dokončana osnovna šola, ne prejema nobene javne podpore in ne sodijo na področje uporabe Zakona o mestnih storitvah in Zakona o zaposlovanju.

V okviru projekta je tečaj opravilo 158 udeležencev, 110 pa jih je začelo opravljati ali je dokončalo izobraževalni tečaj po zaključku projekta. Osem udeležencev se je tudi zaposlilo.

VEČ O TEM:

<https://vraahojkskole.dk/>

Gradnja krožnega gospodarstva

Projekt, ki ga podpira Evropski sklad za regionalni razvoj, je osredotočen na zeleni prehod in krožno gospodarstvo v okviru sodelovanja vrednostnih verig in z namenom zagotoviti optimalno rabo sredstev.

V triletnem ciklusu projekta je 37 podjetij pridobilo znanje o krožnem gospodarstvu in pomoč pri razvoju novih zelenih poslovnih modelov ter optimizacije vrednostne verige.

Eno od sodelujočih podjetij je Komproment ApS iz Aalborga, ki prodaja gradbeni material in razvija strešne in fasadne sisteme za danski trg in izvoz. Projekt je s prispevkom v višini 502 000 EUR iz ESRR pomagal podjetju razviti konkreten in izvedljiv zelen poslovni model, ki je pritegnil bistveno več pozornosti in naročil inženirjev, arhitektov ter gradbene industrije na splošno.

Leta 2018 je podjetje Komproment prejelo prestižno evropsko nagrado SME Star in nagrado za grajeno okolje.

VEČ O TEM:

<https://www.komproment.dk/home>

Model energijske učinkovitosti in učinkovite rabe virov

ESRR je prispeval sredstva v višini 1,78 milijona EUR za projekt „Trajnostna spodnja meja“ (Bæredygtig Bundlinje) v regiji glavnega mesta, ki zajema širše območje Københavna, katerega namen je zagotoviti večjo energijsko učinkovitost in učinkovitejšo rabo virov v podjetjih. Projekt dolgoročno prispeva k zelenemu prehodu Danske in izboljšanju konkurenčnosti podjetij, ki se ustvarja z varčevanjem ali odločilnim poslovnim razvojem, utemeljenim na „zelenih načelih“.

Projekt je temeljil na predpostavki, da MSP ne cenijo potenciala izboljšav na področju energijske učinkovitosti in učinkovite rabe virov, čeprav mnogi vedo, da bi takšne priložnosti morali raziskati.

Med pobudo, ki se je zaključila aprila 2019, je 101 podjetje razvilo zelene poslovne modele, ki so prispevali k znatno nižji porabi energije in materialov ter nižjim emisijam CO₂.

S preučevanjem kratkoročnih in dolgoročnih učinkov je projekt dosegel uspeh pri ozaveščanju podjetij o tem, da bodo kupci v prihodnosti od svojih dobaviteljev zahtevali večjo trajnost. Projekt je bil tako uspešen, povpraševanje pa tako veliko, da so izkušnje zdaj vključene v novo pobudo Trajnostna spodnja meja 2.0. To izvaja Gate 21, partnerstvo med regijami, občinami, podjetji in izobraževalnimi ustanovami na širšem območju Københavna, ki si prizadeva za pospešitev zelenih sprememb in rasti.

VEČ O TEM:

<https://bit.ly/30T30So>

Prizadevanje za socialno vključenost

„Vendar prostoren“ (Rummelig Imidt) je projekt socialne vključenosti in zaposlovanja v osrednjem Jutlandu, ki preskuša in razvija nove metode ustvarjanja delovnih mest za ljudi na robu ali zunaj trga dela, s čimer zagotavlja pomembno ponudbo delovne sile v regiji.

Občine, socialni partnerji in podjetja v okviru projekta sodelujejo v socialni vključenosti z vidika zaposlovanja. S kombiniranjem kompetenc, virov in znanja iz vseh sektorjev se za ciljno skupino ustvarjajo prosta delovna mesta.

Projekt zajema tudi dejavnosti, usmerjene v državljane, mreže podjetij ter podjetja in svetovalce s področja socialne ekonomije. Na teh področjih se je začelo izvajati 14 dejavnosti, da bi se razvile nove pobude za različne ciljne skupine.

Evropski socialni sklad je zagotovil več kot 3 691 milijonov EUR za projekt, ki je vzpostavil 9 poslovnih mrež z več kot 100 podjetji, da bi ustvaril bolj vključujoč trg dela. Poleg tega se je v okviru projekta začel izvajati načrt socialne ekonomije, ki ponuja koristno znanje in navdih, kar zlasti prinaša koristi občanom. Projekt je sodeloval tudi z regionalnimi svetovalci za socialno ekonomijo pri razvoju kompetenc.

Julija 2019 je bilo pričakovano, da bo v projekt v obdobju njegovega trajanja vključenih 800 udeležencev; do zdaj je z delom začelo 520 udeležencev, 269 pa jih je doseglo zastavljeni cilj. Od teh jih je 89 naknadno našlo zaposlitev, šest udeležencev pa je zaposlenih v socialnem podjetju. ■

VEČ O TEM:

<https://www.rummeligimidt.dk/>

Krepitev pametne specializacije na Portugalskem:

Med letoma 2019 in 2020 bodo države članice posodobile svoje strategije pametne specializacije v okviru pogajanj o operativnih programih Evropskega sklada za regionalni razvoj po letu 2020. John Edwards iz Skupnega raziskovalnega središča Evropske komisije v zvezi s tem pojasnjuje, kako Portugalska razmišlja o izvajanju strategije pametne specializacije (S3) in izboljšanju svoje strategije.

Portugalska regija Centro je v tem času lani proslavljala še eno nagrado REGIOSTARS. Center za poslovne in skupne storitve v občini Fundão na robu narodnega parka Sierra de Estrela je pomagal dati zagon lokalnemu območju. V prej praznih stavbah, ki jih je zagotovila občina, je Evropski sklad za regionalni razvoj med drugimi zanimivimi pobudami financiral skupne raziskovalne prostore in prostore za osebje, sodelovalni pisarniški prostor, poslovni inkubator, digitalno delavnico FabLab in središče za usposabljanje. Center zdaj nudi prostore 14 podjetjem, vključno s štirimi multinacionalkami, pri čemer je ustvaril več kot 500 kvalificiranih delovnih mest.

A usmerjenost tega nagrajenega projekta v informacijske in komunikacijske tehnologije ni nikakršno naključje. To je ena

od prednostnih nalog strategije pametne specializacije v regiji Centro. Poleg tega so nekateri sorodni podprojekti povezani z drugimi prednostnimi nalogami strategije S3, kot so gozdarstvo, turizem in zdravje.

Razvoj novih zamisli in projektov, ki obsegajo več področij, je skupen cilj štirih regionalnih platform za inovacije, vzpostavljenih v letu 2015. Takšno „podjetniško odkritje“ je temelj pametne specializacije in na Portugalskem se je to zgodilo s pomočjo proaktivnosti regij in njihovega približevanja podjetnikom.

Spodbujanje strategij

Občina Fundão pa ni edina, ki kaže, kaj je mogoče doseči s strateškim pristopom. Na primer, v okviru delovne skupine, ki se je ukvarjala s prednostno nalogo obnovljivih virov energije v regiji Algarve, je nastal projekt Culatra 2030. Z vizijo za razvoj decentraliziranega sistema proizvodnje električne energije je bil nedavno izbran kot pilotni projekt v okviru pobude za čisto energijo za otoke EU.

Drug primer je Madeira, kjer strategija S3 išče nove priložnosti znotraj obstoječe prevladujoče industrije, tj. turizma. Te vključujejo projekt oblikovanja industrijske kuhinje prihodnosti, v katerega sta vključena otoška univerza in mednarodna veriga hotelov s sedežem na Madeiri.

» Pametna specializacija je regijam Portugalske omogočila, da razvijejo in nadalje izboljšajo svoje inovacijske strategije. «

Odkrivanje in skupna uporaba strategije S3

Pametna specializacija portugalskim regijam omogoča, da razvijejo in nadalje izboljšujejo svoje inovacijske strategije. To je pomemben učni proces, saj Portugalska pred tem še ni izvajala uradnih regionalnih inovacijskih strategij. To je bil razlog, da se je maja 2019 v mestu Faro zbralo vseh sedem portugalskih regij. Sodelovalna delavnica, ki jo je gostila regija Algarve, je posameznikom, ki upravljajo strategijo S3, omogočila, da so izmenjali izkušnje, zamisli in načrte, ter preučili predloge Evropske komisije o pametni specializaciji za obdobje po letu 2020.

Naslednji dan so z rezultati delavnice seznanili predstavnike portugalske vlade in mednarodno občinstvo. Udeleženci so z veseljem prisluhnili stališčem svojih španskih kolegov o čezmejnem sodelovanju in italijanske agencije za kohezijo glede spremljanja strategije S3.

Profesor Dominique Foray, ki je dosegel veliko za razvoj in širjenje koncepta pametne specializacije, je v Faro delil svoje razmišljanje o tem, kako ga je mogoče izboljšati. Regije predvsem potrebujejo stalen postopek odkrivanja, ko se določijo prednostne naloge, ne pa tik pred tem, cilj pa je ustvariti kritično maso povezanih projektov.

Vsi prisotni so pozdravili poudarek na upravljanju strategije S3 v predlaganih predpisih. Iz živahnih razprav in zavzetih predstavitev je razvidno, da v portugalskih regijah obstaja velik potencial za inovacije. Izboljšanje struktur upravljanja in priložnosti za podjetnike, raziskovalce in številne druge, ki dajejo svoj prispevek kraju, v katerem živijo, je najboljši način, da se ta obljuba uresniči. ■

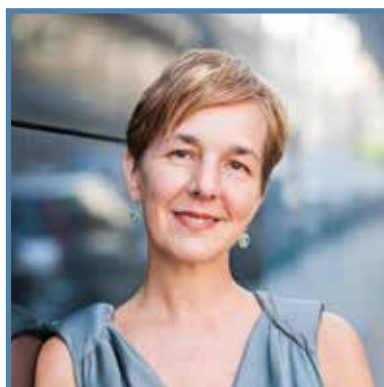

Vodje strategije pametne specializacije za raziskave in inovacije RIS3 iz sedmih portugalskih regij, Severne Nizozemske in Vzhodne Makedonije ter Trakije (Grčija), s strokovnjaki za projekte JRC o ciljni podpori izvajanju strategije RIS3.

Načrtovanje poti naprej za urbano Evropo

Moč mest kot dejavnikov, ki ustvarjajo spremembe, je danes očitnejša kot kdaj koli prej. Jasno je, da je prihodnost Evrope odvisna od tega, kako sodeluje s svojimi mesti, pravi Anna Lisa Boni, generalna sekretarka mreže EURO CITIES.

Zakaj je agenda za mesta pomembna?

Bukareška izjava priznava vse večji pomen mestnih območij kot ravni upravljanja, ki je državljanom najbližja. Ministri prepoznajo tudi potrebo po uporabi dokazov, zbranih s strani mest in o mestih, na primer v okviru partnerstev na področju agende za mesta, z večjim poudarkom na mestni razsežnosti politike EU, in po upoštevanju dokazov v drugih „agendah“, kot

je nova Leipziška listina.

Naša prizadevanja za spodbujanje enakopravnih in vključujočih družb z dostopom do kakovostnih delovnih mest za vse so temeljna za Evropo, v kateri nihče ne zaostaja. Naša sposobnost upravljanja digitalne preobrazbe in optimizacije uporabe novih tehnologij je ključnega pomena za bolj vključujočo, učinkovitejšo in bolj pravično Evropo. Naše zmogljivosti za spopadanje s podnebnimi spremembami so ključne za uresničevanje mednarodnih zavez. In, kar je najpomembnejše, naše stalno sodelovanje z državljani je priložnost za premostitev trenutne vrzeli med nosilci odločanja v EU in javnostjo.

S partnerskim pristopom, ki je vključen v delovanje agende za mesta, se je ustvaril okvir za sooblikovanje rešitev, ki vključuje več ravni uprave in deležnikov, kar se sicer ne bi zgodilo. Mreža EURO CITIES dejavno sodeluje v vseh partnerstvih, pri čemer prispeva strokovno znanje o razvoju mest z evropskega vidika, pa tudi o izzivih, povezanih s pravili in finančnimi orodji EU. Do danes so ta partnerstva ustvarila številne opazne rezultate, med katerimi so:

Tri leta po oblikovanju agende EU za mesta, ki je zaznamovala mejnik za Evropo in mesta, in po nedavni Bukareški izjavi ministrov, pristojnih za mestne zadeve, ki so ocenili stanje agende za mesta, je pravi čas, da pogledamo v prihodnost sodelovanja med EU in mesti.

- priporočilo o neposrednem dostopu do financiranja EU za mesta za vključevanje migrantov in beguncev, kar zagotavlja boljše usklajevanje dodeljenih sredstev z lokalnimi pristojnostmi;

- mestni krožni kazalniki za spremljanje prehoda in okrepitev izvajanja lokalno razvitih cestnih zemljevidov;
- pospeševalnik inovacij na področju digitalnih rešitev za spodbujanje soustvarjanja in ponovne uporabe v evropskih mestih.

Pri vsaki prihodnji ponovitvi agende za mesta bo zelo pomembno zagotoviti, da se ti rezultati in priporočila na upoštevajo že na samem začetku.

Ocene vplivov v mestih so se izkazale za še en uspešen način, kako mestni strokovnjaki prispevajo dokaze neposredno za oblikovanje politike EU. Mestom ponujajo neposreden kanal za opozarjanje nosilcev odločanja EU na morebitne pomisleke v zvezi z razvojem politik. V tem smislu prepoznavajo vlogo mest kot izvajalcev cele velikega dela zakonodaje EU in pomembnost njihovega vključevanja v postopke upravljanja. Ta inovativni pristop k sodelovanju na področju politike na različnih ravneh uprave bi moral pomagati pri doseganju boljših rezultatov pri oblikovanju globalnih obetov EU.

EUROCITIES je politična platforma za večja evropska mesta. V mreže povezujemo lokalne uprave več kot 140 največjih evropskih mest in več kot 40 partnerskih mest, ki skrbijo za približno 130 milijonov prebivalcev v 39 državah.

Močna mesta

Medtem ko so dosežki v zvezi z agendo EU za mesta v glavnem pozitivni, še vedno obstaja prostor za prilagajanje in izboljšanje nekaterih vidikov agende. Dober začetek tega bi bila krepitev vpliva partnerstev in samo vključevanje v partnerstva. Čeprav bi bilo treba v celoti priznati zavezanost GD Regio partnerstvom, morajo drugi generalni direktorati postati enako dejavni, zlasti kadar je partnerstvo povezano s tematsko osredotočenostjo generalnega direktorata. Na splošno bi bilo smiselno, če bi v vsej Komisiji obstajali skupni dogovori o vlogi njenih predstavnikov v vsakem partnerstvu.

Prihodnji uspeh sodelovanja med EU in mesti bi imel dodatne koristi od vodilne vloge generalnega sekretariata pri nadzoru sodelovanja Komisije v agendi. To bi boljše odražalo medsektorski pristop k oblikovanju politike, ki ga sprejmejo mestne uprave.

Želimo si močnejšega vodenja mestnih zadev na ravni EU. Zato smo predlagali imenovanje podpredsednika pri Komisiji, pristojnega za mestne zadeve, ki naj bi poskrbel za stalen dialog z mestnimi voditelji, strateško usmeritev in okrepljeno usklajevanje politik EU za mesta.

Letni vrh EU o vodenju mest, na katerem bi se zbrali evropski, nacionalni in mestni voditelji, da bi opredelili skupno agendo, odgovornosti in ukrepe, bi prav tako pomagal pri vključevanju mestnih zadev, opredeljenih v amsterdamskem paktu (kot je bil tisti, na podlagi katerega je nastala Bukareška izjava), pri čemer bi izhajal iz neformalnih vrhov Sveta.

Urbano stoletje

Ker so evropski in lokalni izzivi močno povezani, bi bilo treba lokalno „mestno“ razsežnost dobro razumeti in upoštevati pri odločanju na evropski ravni. Uporaba orodij agende za mesta za vključevanje mest v iskanje rešitev za skupne izzive bo pomagala ustvariti močnejšo EU, zlasti če bodo rezultati vključeni v dolgoročni razvoj politik EU.

Dodatno moramo povečati prizadevanja in odgovornost agende za mesta z odpravljanjem „mestnih zadev“ v najvišjo politiko, kamor tudi sodijo. S tem bomo zagotovili, da se bo agenda skupaj z razvojem nove Leipziške listine še naprej razvijala v skladen strateški okvir, ki podpira vlogo mest v EU.

Mesta so dom večine Evropejcev, zato poskrbimo, da ima „mestni“ vidik svoje mesto pri oblikovanju odločitev na vseh ravneh. Vendar prenesimo dragoceno znanje, ki smo ga pridobili iz teh „izletov“, v upravljanje na več ravneh in poskrbimo, da ne bomo nikoli pozabili glavnega razloga za oblikovanje politike. Sodelovanje z mesti pomeni sodelovanje z ljudmi. ■

VEČ O TEM

www.eurocities.eu

MEDIJSKI PROGRAM YOUTH4REGIONS

Medijski program Youth4Regions podpira razvoj naslednje generacije novinarjev, specializiranih za regionalno politiko. Mlade Evropejce spodbuja, da obveščajo o projektih, ki jih financira EU.

Predstavljamo vam še dva članka mladih novinark, ki sta sodelovali v blogerskem natečaju YOUTH4REGIONS.

Milano brsti

Francesca je vpisana na dodiplomski študij ekonomije in družbenih ved na univerzi Bocconi v Italiji, kjer se zaradi izkušenj pri delu v lokalnem časopisu, pridobljenih v prvem letniku, zdaj specializira za ekonomsko in raziskovalno novinarstvo.

Manj kot pol stoletja pred Kristusovim rojstvom je rimski pesnik Vergil izrazil svojo žalost zaradi izgube polj z melanholičnimi besedami Meliboja, starejšega rojaka, ki je bil prisilno izgnan v Rim. V tistih časih je bilo kmetijstvo glavni vir dohodka prebivalcev Evrope in Azije, ki so večinoma prebivali na podeželju, metropolitanska območja pa so bila vroča točka intelektualcev in političnih osebnosti.

Razmere so se od takrat korenito spremenile: delovno prebivalstvo je pridobilo industrijska znanja in se naselilo v mestna središča, obdelovana zemljišča pa so omejena na območjih, kjer se kmetijstvo izvaja v velikem obsegu. Med tema dvema skrajnostma se pojavlja tipologija območja, ki je nerodovitno in se počasi razvija: to so tako imenovana predmestja, kjer se prepletajo značilnosti mest in kmetijstva, kar včasih ustvarja neugodne rezultate.

Taka ureditev bo neizogibno zašla v slepo ulico: vlogo bo prevzela nova okoljska zavest, ki bo zahtevala proizvode po nizkih cenah, ki ne opravijo nobenega kilometra poti, kar je v svetu, v katerem je podeželje zelo oddaljeno od metropolitanskih območij, težko najti. Poleg tega občinskim območjem primanjkuje homogenosti človeškega kapitala: odstotek mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo (NEET) se je v zadnjih letih močno povečal, vključevanje migrantov v mestih še vedno poteka, številne evropske države, kot je Italija, pa se spopadajo z begom možganov med visoko usposobljenimi raziskovalci.

Kaj če se izkaže, da je razvoj predmestnih območij rešitev za obe situaciji? Vergilove pesmi bi odmevale v sodobnem času – hitro razvijajoča se metropolitanska območja bi morala stopiti korak nazaj in se spomniti svojih bukolčnih časov.

Tu se pojavi „OpenAgri“: projekt, ki ga financira ESRR, italijanska projekcija pobude Inovativni ukrepi v mestih, si prizadeva za odpravo zgoraj navedenih težav, ki jih povzročajo sodobni odnosi med mestom in podeželjem. Osredotočen je na širše območje Milana, ki je popoln primer ekspanzivne in zelo zahtevne metropolitanske regije sredi nerodovitnega in napol zapuščenega področja, ki se trenutno ne uporablja niti za naseljene objekte niti za polja.

Projekt OpenAgri želi s sloganom „Nova znanja za nova delovna mesta v predmestnem kmetijstvu“ ustvariti sinergijo med zemeljskimi viri v predmestnih središčih ter človeškim kapitalom in tehnološkim napredkom.

Projekt je leta 2016 zasnovala Rossana Torri, profesorica na italijanski univerzi Politecnico, ob močni podpori občine Milano, ki je v projektu OpenAgri našla zapuščino mestne politike, osredotočene na pridelavo hrane, in močne spodbude za zagonska podjetja, inovativna MSP in socialno vključenost.

Da bi razumeli, kako deluje projekt OpenAgri, moramo predstaviti novo projektno vozlišče Cascina Nosedo, podeželsko stavbo na „mestnem obrobju“ širšega območja Milana. Ta visoko tehnološki in inovativni laboratorij načrtuje organizacijo najnaprednejših raziskovalnih dejavnosti v okviru te naloge, vključno s projektom OffiCucina, akvaponskim rastlinjakom in razvojnim centrom.

Razvojni center je daleč najrodovitnejši in najbolj inovativen element projekta OpenAgri, katerega cilj je opraviti pionirsko vlogo med evropskimi agroživilskimi dejavnostmi v predmestjih. Osredotočen je na 18 izbranih dejavnosti, za katere so značilne najsodobnejše zamisli o okoljskih, tehnoloških ali družbenih rešitvah.

Na primer, pričakuje se, da bo prelomna inovacija za optimizacijo porabe vode nastala v okviru akcije „SMAF – Pametno kmetijstvo za rože“, katere cilj je izvajati „projekt večnamenskega in preciznega kmetijstva, ki vključuje gojenje užitnih divjih in aromatičnih rastlin (alimurgiche) s pomočjo pametnih kmetijskih rešitev“.

Še eno pomembno dejavnost izvaja zadruga IO P-ORTO, ki predlaga „pot zaposlovanja migrantov na podlagi vrste dejavnosti, kot so svetovni vrt, mestni vrtovi, model po lastni izbiri, ki ga upravljajo migranti, idr.“.

Mesto Milano z znatno pomočjo EU izvaja tudi celostno in napredno nalogo za povečanje ravni prehranske trajnosti, pri tem pa ustvarja nove priložnosti za delo na visoki ravni in krepi socialno kohezijo z oživitvijo pozabljenih predmestnih območij.

Bukolično vzdušje, ki ga ustvarjajo Vergilovi romantični verzi, je zdaj prilagojeno potrebam mestnega življenja v 21. stoletju. Mesto in podeželje nista več različna in nezdržljiva, temveč se homogeno preoblikujeta in združujeta tehnološki napredek, značilen za metropolitanska območja z okoljsko trajnostjo podeželja.

” ... mi pa zapuščamo rodno zemljo in sladke poljane,
z doma bežimo. A Titirus, ti Amarilido lepo
v senci brezskrbno opevaš, da pesem odmeva po gozdu. “

Vergil, Ekloga I

Socialna vključenost za boljšo prihodnost: glasba za naša ušesa

Umaknite otroke z ulice in jih postavite v družbeno okolje učenja, discipline in spoštovanja. To je cilj projekta Orquestra Geração, ki ga podpira Evropska unija in ki že od leta 2007 ustvarja dobre rezultate.

Vse se je začelo na osnovni šoli Miguel Torga v Amadori na Portugalskem, danes pa v tej pobudi sodeluje že 22 šol. Projekt Orquestra Geração ali „orkester generacije“ je socialni ukrep, ki se izvaja v šolah na problematičnih območjih. Namen je ponuditi učencem brezplačno glasbeno izobraževanje poleg rednega šolanja od prvega do tretjega cikla osnovnega izobraževanja.

Projekt glasbenega izobraževanja, ki ga sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj z več kot 350 000 EUR, temelji na filozofiji, ki ne izhaja iz Evrope, ampak iz Venezuele. Leta 1973

je José António Abreu prodril z izvajanjem t. i. Sistema (El Sistema), modela, ki je bil od takrat sprejet po vsem svetu.

Uspešen študent glasbe in pianist, José António, je ustvaril orodje, s katerim je dvignil samozavest otrok, ki so živeli v neugodnem okolju v njegovi državi. S pomočjo tega orodja je skupaj z več kot 900 000 učenci in 10 000 učitelji ustanovil Venezuelski nacionalni sistem mladinskih in otroških orkestrów.

Model je bil uspešno uporabljen tudi na Portugalskem. Orquestra Geração upravljata Nacionalni konservatorij za glasbo in Združenje mladinskih simfoničnih orkestrów v okviru portugalskega Sistema za mlade. Ker je v ta projekt razporejenih približno 80 učiteljev, se naraščajoče povpraševanje že izpolnjuje. Učenci lahko izberejo kateri koli instrument simfoničnega orkestra, tolkala ali celo zborovsko petje. Ta raznolikost pomeni, da imajo vsi pomembno vlogo v skupini, krepi pa se tudi zamisel o sodelovanju pri doseganju skupnega interesa.

María Inês upa, da bo naslednje leto končala študij komunikologije/novinarstva na portugalski univerzi v Portu. Z velikim zanimanjem za mednarodna vprašanja skuša pridobiti čim več izkušenj pri delu, ki ga opravlja kot novinarka začetnica, in piše prispevke za različne univerzitetne časopise in revije.

Helena meni, da lahko sodelovanje v orkestru pomaga rešiti „težave“ nekaterih učencev in obrniti trend „visoke stopnje osipa“ v teh šolah. Z intenzivnimi vajami orkestra in urami glasbe, ki trenutno sodijo v obšolske dejavnosti učencev, je mogoče mlade vključiti v družbo in spodbuditi njihov razvoj in samozavest. „Skupinsko delo, sodelovanje, zavezanost in spoštovanje“ so po Heleninih besedah temeljne vrednote tega projekta.

Ključna beseda je vključenost. Helena Lima, koordinatorka za izobraževanje v projektu Orquestra Geração, poudarja pomen oblikovanja te mreže mladinskih orkestrów, ki zagotavlja celovito izobraževalno izkušnjo vsem, zlasti pa „otrokóm in mladostnikom, ki so ranljivi z vidika socialne vključenosti in izobrazbe“. Projekt pravzaprav vsebuje močan socialni element, povezan z izobraževanjem, saj pomaga odpraviti nekatere ugotovljene pomanjkljivosti pri poučevanju v šolah, ki veljajo za problematične.

Orkester upa, da bo v prihodnosti razširil svoje dejavnosti in spodbudil tudi druge države k izvajanju projekta, zlasti afriške države, v katerih se govori portugalsčina. Pobuda zaenkrat izpolnjuje svoje cilje, številni mladi pa v njej vidijo odlično priložnost, ki jim omogoča, da prosti čas namenijo učenju partitur ali vadbi igranja lestvice, ki še ne zveni popolno. Projekti socialnega vključevanja, kakršen je ta, so ključnega pomena za doseganje celovitega razvoja v družbi in boj proti neenakosti. In če se tega zavedamo, je to lahko samo glasba za naša ušesa. ■

PODATKOVNA TOČKA

Spremljanje napredka naložb v okviru kohezijske politike

Komisija je septembra 2019 objavila najnovejše podatke, ki poudarjajo napredek pri naložbah v okviru programov kohezijske politike za obdobje 2014–2020. Od junija 2018 do junija 2019 se je skupni obseg naložb, dodeljenih projektom na področju realne ekonomije, povečal za približno 90 milijard EUR. Delež proračuna kohezijske politike za obdobje 2014–2020, namenjen projektom, znaša 81 % od skupaj 485 milijard EUR, ki so na voljo. Izplačila za projekte obenem dosegajo 29,4 % celotnega proračuna oziroma 143 milijard EUR.

1. Razen velikih števil v naslovih, kaj nam ti podatki še sporočajo?

Podrobni podatki zagotavljajo „zbirke informacij“ o napredku pri naložbah po skladih, okrožjih, temah in posameznih programih. Na primer, v vsakem skladu kohezijske politike lahko vidimo različne stopnje napredka.

Napredek pri naložbah se močno razlikuje tudi med državami: Madžarska, Nizozemska, Luksemburg in Ciper dosegajo najvišje stopnje pri naložbah sredstev kohezijske politike, dodeljenih (sklenjenim) projektom. Nizozemska, Finska, Ciper in Švedska so najuspešnejši z vidika porabe.

2. Zakaj se zdi, da nekatere države začnejo sčasoma vztrajno napredovati ali zaostajati za povprečjem EU?

Obstajajo pomembne razlike v stopnjah sklenjenih projektov in izdatkih, ki dosegajo približno povprečne stopnje. Razlike v „sklenjenih stopnjah“ deloma pojasnjujejo nacionalne prakse pri izbiri bolj ali manj zrelih projektov ali zamude v izbirnem postopku. Zamude pri porabi so lahko povezane z dejavniki, kot so počasno izbiranje, veliko število večletnih infrastrukturnih projektov ali izbira manj zrelih projektov.

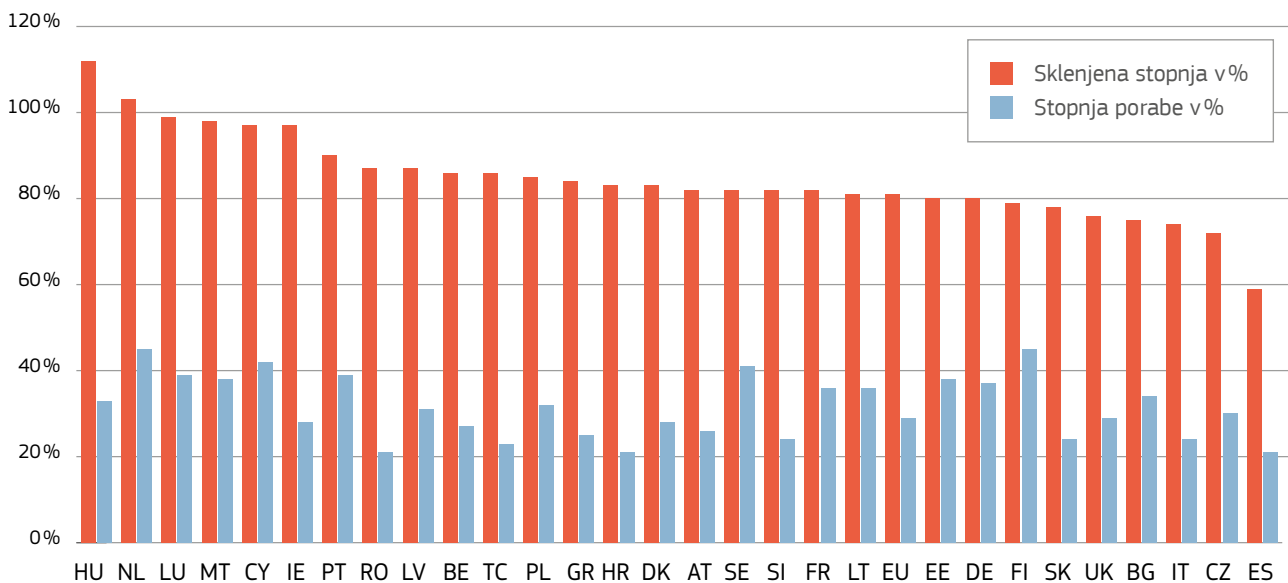
Če želite izvedeti več, preučite ta prikaz podatkov <https://t.co/AMPlOGsUAb>, ki pojasnjuje, kako prebrati najnovejši diagram – razsevni diagram z letečimi zastavami – in razumeti nekatere od možnih razlogov za različne stopnje napredka.

Napredek pri naložbah kohezijske politike 2014–2020 po skladih konec junija 2019 (v milijardah EUR)

	Skupaj načrtovane naložbe v obdobju 2014–2020	Skupaj sklenjene naložbe junija 2019	% sklenjenih	Skupna poraba junija 2019	% porabe
KS	74,8	67,9	91 %	23,3	31 %
ESRR	278,9	225,4	81 %	75,2	27 %
ESS	120,7	91,1	75 %	38,7	32 %
YEI	10,3	9,2	89 %	5,2	51 %
Vse skupaj	484,8	393,6	81 %	142,5	29 %

Vir: Platforma odprtih podatkov o skladih ESI <https://t.co/SisUVGjm6x>
Interaktivni diagram z nominalnimi vrednostmi v EUR: <https://t.co/SIVHNbsN78>

Napredek pri naložbah kohezijske politike 2014–2020 po državah konec junija 2019

Vir: Platforma odprtih podatkov o evropskih strukturnih in investicijskih skladih <https://t.co/SisUVGjm6x>
 Interaktivni diagram z nominalnimi vrednostmi v EUR: <https://t.co/kJHDLSeVmg>

3. Koga bo zanimal ta sklop podatkov?

Sklop podatkov bo zanimal številne deležnike in raziskovalce na področju kohezijske politike. Do avgusta 2019 si ga je ogledalo več kot 29 000 uporabnikov, preneslo pa ga je skoraj 6 000 uporabnikov.

Ti podatki omogočajo lažje spremljanje uporabe načrtovanih naložb. Glede na bogate programske in tematske podrobnosti ter dejstvo, da vsebuje letne povzetke, je ključni vir referenčnih informacij o napredku pri naložbah.

4. Kako se podatki zbirajo?

V okviru programov kohezijske politike se zbirajo finančni podatki o sklenjenih (izbranih) projektih, ki se trikrat letno poročajo Komi-

siji, skrajni roki za to pa so 31. december, 30. junij in 30. september. Komisija nato primerja finančne podatke s finančnimi načrti programa. Sklop podatkov se redno posodablja, da se upoštevajo morebitni popravki, opravljeni v okviru programov.

Raziščite podatke na platformi odprtih podatkov o skladih ESI:

Na platformi odprtih podatkov o skladih ESI boste našli tudi predhodno oblikovane diagrame o „izvedenem financiranju“, ki omogočajo vpogled v podatke na straneh o pregledu, temi, skladu, državi in programu: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>

Ta podatkovni prikaz pojasnjuje, kako brati animirane razsevne diagrame na podlagi teh finančnih podatkov: <https://t.co/AMPlGsUAb>

Ali imate kakšno vprašanje, za katero si želite, da bi bilo obravnavano v naslednjih prispevkih PODATKOVNE TOČKE Panorame?

Ali obstaja kakšen sklop podatkov, za katerega si želite, da bi ga vključili v platformo odprtih podatkov o skladih ESI?

Če je tako, pišite na e-naslov: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Sledite razpravi na TWITTERJU [#ESIFopendata](https://twitter.com/ESIFopendata)

ali se naročite na naše glasilo: <https://europa.eu/!UM69Hx>

#CohesionEval2019 Naložbe v našo skupno prihodnost

V Bukarešti je od 20. do 21. junija 2019 potekala osma konferenca o ocenjevanju kohezijske politike EU v organizaciji Komisije in pod okriljem romunskega predsedstva Svetu EU. Naslov konference „Vlaganje v našo skupno prihodnost“ opozarja na načelo solidarnosti, na katerem temelji kohezijska politika, in da je za to politiko, ki se izvaja v okviru deljenega upravljanja, bistveno sodelovanje z državami članicami.

Komisarka Corina Crețu je ob odprtju konference poudarila, da politika podpira naložbe za izboljšanje kakovosti življenja državljanov EU. V zvezi s prihodnjim večletnim finančnim okvirom je navedla glavne izzive za prihodnjo kohezijsko politiko, med drugim tudi na podlagi dokazov o načinih stalnega izboljševanja usmeritve v veliko uspešnost pri pripravah prihodnjih programov in krepitvi povezav z evropskim semestrom.

Udeležence je pozdravil romunski podpredsednik vlade Vasile-Daniel Suciū in poudaril sposobnost nenehnega prilagajanja kohezijske politike, da bi ostala pomembna kljub spreminjajočim se okoliščinam. Romunska ministrica za evropske sklade Roxana Mînzatu je poudarila pomen ocenjevanja kohezijske politike za širjenje konkretnih rezultatov med državljani, da bi

se tako preprečila neutemeljena kritika. Michael Schneider, član Evropskega odbora regij, je poudaril, da je ocenjevanje ključno orodje za ponazoritev, kako ta politika prispeva k spreminjanju regij EU na bolje.

Oblikovanje vloge

Med dvodnevno razpravo so strokovnjaki na osmih tematskih delavnicah razmišljali o vlogi in funkciji spremljanja in ocenjevanja v različnih scenarijih, kot so celostne teritorialne strategije in strategije pametne specializacije. Med glavnimi temami, o katerih so razpravljali udeleženci vzporednih delavnic, so bile upravljanje masovnih podatkov, njihova razpoložljivost in zanesljivost ter sistemi ocenjevanja na nacionalni ravni, ravni EU in mednarodni ravni. „Kaj deluje in kaj ne deluje v kohezijski politiki“ je bil provokativen naslov pete delavnice, ki je bila osredotočena na prispevek naknadne ocene za obdobje 2007–2013 k poenostavitvi in prožnosti predloga Komisije za prihodnje programsko obdobje.

Občinstvu je bilo nato postavljeno naslednje vprašanje: „Katera je najpomembnejša vloga pri ocenjevanju?“ Odgovornost, učenje politike in komunikacija so bili izpostavljeni kot osrednji elementi, za katere je vrednotenje koristno, o njih pa je naknadno potekala razprava na zadnjem plenarnem zasedanju.

Ocenjevanje kot dejavnik sprememb

Iliana Ivanova, dekanka senata II „Naložbe za kohezijo, rast in vključevanje“ na Evropskem računskem sodišču, je poudarila, da so predhodna, vmesna in naknadna ocenjevanja bistvena in dopolnjujoča: nekatera so potrebna za oblikovanje politik, druga pa so osrednjega pomena za prikaz rezultatov in povečanje odgovornosti do državljanov.

Po besedah Mariane Hristcheva, vodje enote GD Regio za ocenjevanje in evropski semester, je ocenjevanje lahko pravi dejavnik sprememb. Kaže lahko, ali so naložbe dobro načrtovane in primerne ter ali lahko spodbudijo dodano vrednost in s tem prevzamejo vlogo pri izboljšanju oblikovanja in izvajanja politike v prihodnosti.

Predpogoj za zanesljivo izvajanje ocenjevanja na podlagi dokazov temelji na razpoložljivosti in zanesljivosti podatkov. A kot je poudarila Veronica Gaffey, predsednica Odbora za regulativni nadzor pri Komisiji, se velike številke ne bi smele uporabljati za skrivanje pomanjkljivosti v javnih politikah: politiki bi si morali prizadevati za oblikovanje verodostojne utemeljitve, ki bi državljanom omogočila, da razumejo dosežke, in pojasnila, zakaj nekateri programi morda ne bodo dosegli načrtovanih ciljev.

Kohezijski ukrepi se med drugim ukvarjajo z inovativnimi in najsodobnejšimi zamislimi, ki zaradi svoje narave predstavljajo tveganje. Tako bi po besedah Philipa McCanna, profesorja na Fakulteti za management Univerze v Sheffieldu, ta politika morala predvideti neuspeh, politiki pa bi se morali naučiti sprejeti dejstvo, da eksperimentiranje ne vodi vedno k uspehu. Pri ocenjevanju ne gre za sodbe in ocene, temveč za zagotavljanje povratnih informacij za izboljšanje politike.

Širjenje glasu

Zaupni odnosi in dobri komunikacijski načrti za širjenje rezultatov ocenjevanja lahko preprečijo nastanek situacij, v katerih kritiki pretiravajo z določenimi negativnimi izidi zaradi napada na politiko, medtem ko lahko njeni pozitivni dosežki zahtevajo več časa za uresničitev, vendar lahko povzročijo nekatere dolgotrajnejše učinke in vplive. Politiki in strokovnjaki bi morali sporočati rezultate in neuspehe z različnimi pristopi, kar je odvisno od občinstva, pri čemer se morajo izogibati pasti poenostavitve in nagibanja k „tržni kampanji“.

Mihaela Toader, državna sekretarka na Ministrstvu za evropske sklade Romunije, je konferenco zaključila s poudarkom na vedno zelenem pomenu strukturiranih ocenjevanj: izvajalci programov potrebujejo ocenjevanje, da bi razumeli, kje se lahko izboljšajo, državljani in davkoplačevalci ga potrebujejo, da bi videli, kako se porablja njihov denar, politiki pa ga potrebujejo, da bi izvršili svoje ukrepe pri oblikovanju prihodnjih politik.

Poleg razpravljanja o ocenjevanju in nadaljnjih izboljšavah je konferenca ponudila deležnikom, ki segajo vse od univerz do strokovnih delavcev in oblikovalcev politik iz držav članic, tudi odlično priložnost za mreženje.

Splošno priznanje sta prejela obsežno delo na področju kohezijske politike in vloga Komisije kot zanesljivega zagovornika in pospeševalca ocenjevanja. Kot je poudaril direktor enote GD Regio za politiko Erik von Breska, je ocenjevanje temeljni kamen v ciklu politike, kjer se postopek ocenjevanja in njegovi rezultati uporabljajo za zagotavljanje podpore izvajanju programov in razvoj prihodnosti politike. Glavna prednostna naloga bo določiti realne in ambiciozne cilje za oblikovanje jasnih in izvedljivih posredovanj kohezijske politike za spopadanje s prihodnjimi izzivi. ■

VEČ O TEM

Spletno mesto konference, vključno s predstavitvami ocenjevanja, videoposnetki in plakati držav članic:

<https://europa.eu/up98Ct>

Portal odprtih podatkov o skladih ESI:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Mreža za ocenjevanje: https://ec.europa.eu/regional_policy/sl/policy/evaluations/network/

Solidarnostni sklad EU 2002–2017: pripravljen za vsak dogodek

Solidarnostni sklad EU je instrument politike, ki je bil oblikovan leta 2002 za podporo posredovanj EU v velikih nesrečah v državah članicah EU in državah pristopnicah, kot so poplave, potresi, vulkanski izbruhi, gozdni požari, suša in druge naravne nesreče. Sklad se lahko uporabi na podlagi vloge zadevne države, pod pogojem, da primer nesreče upravičuje posredovanje na evropski ravni.

Leta 2014 je bil revidiran regulativni okvir Solidarnostnega sklada EU: aktivnosti Solidarnostnega sklada EU zdaj ureja Uredba Sveta (ES) št. 2012/2002, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 661/2014 Evropskega parlamenta in Sveta. Reforma je prinesla številne spremembe v dejavnostih Sklada, kot so pojasnitev meril za dopustnost vlog v zvezi z regionalnimi nesrečami, podaljšanje regulativnega roka za vložitev vlog, podaljšanje obdobja izvajanja in uvedba predplačil.

Med letoma 2002 in 2017 je bilo v okviru sklada zbranih 5,24 milijarde EUR za posredovanje v 84 nesrečah v 23 državah članicah in 1 državi pristopnici. Približno 90% teh sredstev je bilo namenjenih za nesreče, ki so na nacionalni ravni povzročile znatno škodo, predvsem za pomoč v primeru potresov, poplav in neurij.

Sklad kljub temu posreduje tudi v primeru bolj lokalnih nesreč, na primer pri regionalnih nesrečah ali nesrečah v sosednjih državah. Slika prikazuje porazdelitev vseh posredovanj iz Solidarnostnega sklada EU po letih nesreč, kategoriji nesreče (večje, regionalne, v soseščini), vrsti nesreče (poplave, neurja, potresi, gozdni požari) in znesku podpore EU (označeno z velikostjo mehurčka).

Kot je prikazano, je ena značilnost okolja, v katerem je sklad aktiven, velika nepredvidljivost pojava in obsega nesreč po posameznem letu. Na primer, z vidika pogostosti je bil v letih 2010 in 2014 dosežen vrhunec s številnimi nesrečami (vsaj 10 nesreč na leto), medtem ko so bila leta 2004, 2006 in 2011 najmirnejša leta za Solidarnostni sklad EU.

Bistvene izboljšave

Sredstva za sklad se zato v proračunu EU ne predvidijo vsako leto vnaprej. Temeljijo namreč na letni proračunski zgornji meji, ki od leta 2014 znaša 500 milijonov EUR v cenah iz leta 2011, z možnostjo, da se sredstva, ki niso bila porabljena v tekočem letu, prenesejo v naslednje leto.

Pri ocenjevanju Solidarnostnega sklada EU, ki je zajemalo aktivnosti sklada od njegove ustanovitve v letu 2002 do leta 2017, so se analizirali njegovo izvajanje in uspešnost z vidika uspešnosti in časovne učinkovitosti odobritve, izvajanja in zaključka njegovih posredovanj, vloga revizije sklada v letu 2014, sinergije med Solidarnostnim skladom EU in drugimi instrumenti politike EU za obvladovanje tveganja nesreč ter mnenja deležnikov o dodani vrednosti EU tega instrumenta politike in njegovi vlogi pri spodbujanju nadaljnega razvoja politik v nacionalnih sistemih za obvladovanje tveganja nesreč.

Ocenjevanje, ki se je izvajalo od septembra 2018 do marca 2019, je izhajalo iz načel Komisije za boljšo ureditev, pri čemer so bili zagotovljeni dokazi za pet meril ocenjevanja: uspešnost, učinkovitost, skladnost, ustreznost in dodana vrednost EU. Poleg tega se je v okviru ocenjevanja preučilo tudi merilo za vrednotenje solidarnosti EU po posameznih instrumentih.

Ugotovljeno je bilo, da se je zlasti zaradi reforme iz leta 2014 izvajanje sklada znatno izboljšalo, predvsem pri stopnji odobritve vlog za regionalne nesreče in pri času, potrebnem za uporabo sklada na kraju samem.

Solidarnostni sklad EU 2002–2017 (po letu, kategoriji in vrsti nesreče ter višino pomoči)

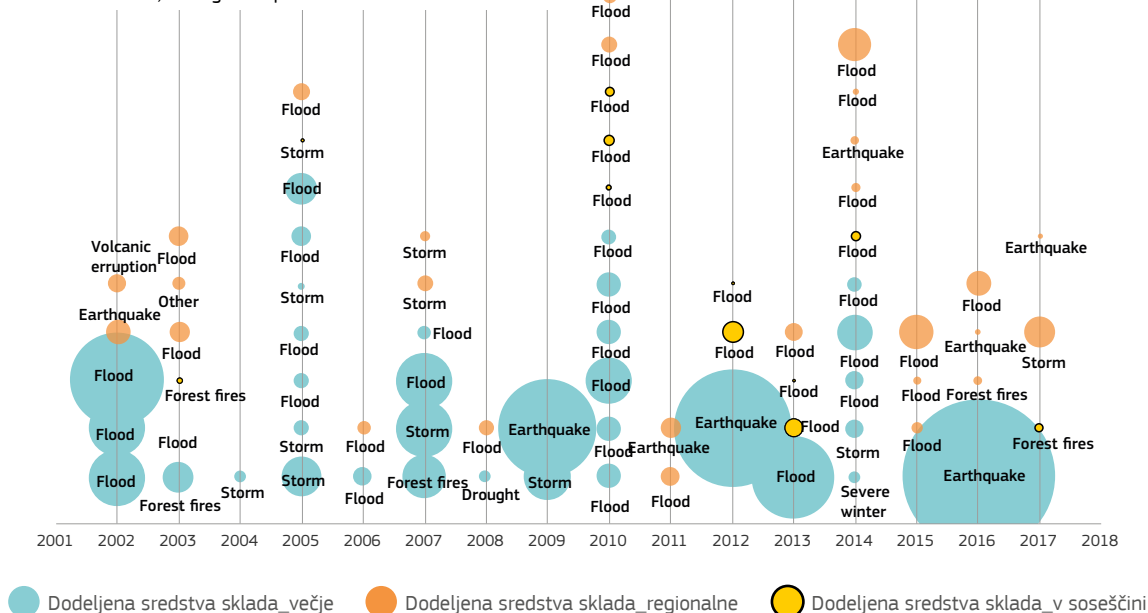
Pomoč iz Solidarnostnega sklada EU v najbolj oddaljenih regijah:

2007 – Réunion, FR – ciklon Gamede

2007 – Martinik, Guadeloupe, FR – orkan Dean

2010 – Madeira, PT – poplave in hudourniki

2016 – Madeira, PT – gozdni požari

^ Slika prikazuje 84 primerov posredovanja sklada, odobrenih za nesreče, ki so se zgodile med letoma 2002 in 2017.

Vir: Evropska komisija, podatki na podlagi spremljanja iz obdobja 2002–2017

Po reformi iz leta 2014 se je verjetnost uspešnih vlog za prejem podpore iz Solidarnostnega sklada EU za regionalne nesreče povečala z 31 % na 85 % po odpravi negotovosti glede dopustnosti vlog. Kar zadeva hitrost uporabe, se je čas od vložitve vloge do izplačila celotne podpore iz Solidarnostnega sklada EU skrajšal za 12 %, čeprav to obdobje še vedno traja približno eno leto. Kljub temu je mogoče začetne finančne omejitve v državah članicah, ki se spopadajo z znatnimi naravnimi nesrečami, reševati tudi s prošnjami za predplačila iz sklada v kratkem času po vložitvi vloge.

Pri analizi, ki je bila opravljena v okviru ocenjevanja, so bile prepoznane tudi možnosti za nadaljnji razvoj, kot je boljše usklajevanje pogojev za upravičenost do sredstev iz sklada z načelom obvladovanja tveganj nesreč „ponovno gradimo bolje“, v skladu s katerim je faza obnove po nesreči ključna za gradnjo odporne infrastrukture.

Nadaljnji prostor za izboljšave se nanaša na primer na spodbujanje dobrih praks in razvoj zanesljivih metodologij za ocenjevanje škode v državah članicah, da se zagotovi optimalna uporaba podpore iz Solidarnostnega sklada EU. Okrepljena bodo tudi prizadevanja za obveščanje o posredovanjih Solidarnostnega sklada EU, da se poveča prepoznavnost solidarnostnih prizadevanj EU v državah članicah.

Zaključki ocenjevanja na kratko so, da je sklad prilagodljiv in prožen instrument za posredovanje EU v primerih nesreč, ki prinaša dodano vrednost EU pri odzivanju po nesrečah v državah članicah in državah pristopnicah.

Komisija predlaga spremembo zakonodajne podlage za Solidarnostni sklad EU v prihodnosti, da bi se lahko uporabila tudi za pomoč državam članicam pri blaženju vpliva izstopa Združenega kraljestva iz EU v najbolj prizadetih območjih in sektorjih, zlasti pa v tistih malih in srednjih podjetjih, ki so v veliki meri odvisni od Združenega kraljestva in javnih uprav. Komisija predlaga tudi povečanje predplačil iz sklada z 10 % na 25 % (ali največ 100 milijonov EUR) celotne finančne podpore, za katero se pričakuje, da bo pomagala pospešiti uporabo sklada v tistih državah članicah, ki so zaprosile za podporo. ■

VEČ O TEM

Predlog Komisije za spremembo Uredbe Sveta (ES) št. 2012/2002:

<https://europa.eu/!Kp48yu>

<https://europa.eu/!Hx63Jd>

Projekt Potovanje z avtomobilom se ponovno odpravlja na pot

V drugi sezoni projekta GD Regio Potovanje z avtomobilom dve skupini štirih mladih ljudi istočasno obiščeta 17 držav EU v upanju, da bosta doživeli življenjsko pustolovščino. Vsako skupino sestavlja snemalec video posnetkov, tekstopisec, fotograf in voditelj, ki imajo nalogo zabeležiti vse svoje številne izkušnje, ki jih bodo doživeli med obiskovanjem in ob seznanjanju s projekti, ki jih financira EU v različnih regijah Evrope.

Pot skupine Travelbugs se začne na Ålandskih otokih na Finskem in konča na Kanarskih otokih v Španiji.

Dayana je 22-letna igralka iz Bolgarije, vendar trenutno živi v Angliji. Rada je med ljudmi, uživa v preživljanju časa na prostem in spoznavanju novih prijateljev. V prostem času se ukvarja s športom ter bere in piše poezijo, kar je ena od njenih največjih strasti.

Rareş je 27-letni Romun, ki že 12 let živi v Italiji. Bil je medkulturni mediator, vendar je to delo opustil in se posvetil svoji strasti: fotografiji. Rad ustvarja nove stvari, sprošča pa se z igranjem računalniških igranic, gledanjem filmov, televizijskih nadaljevanj in videoposnetkov na kanalu YouTube. Njegov priljubljen citat se glasi: „Ustvarjalnost je nova pismenost!“

Elliot, 19-letnik iz Švedske, je ravno maturiral in sanja o tem, da bi postal samostojni fotograf in snemalec. Je samouk amaterski snemalec videoposnetkov za YouTube in filmov, navdušuje pa se nad neodvisnimi dokumentarci: zlasti tistimi, ki prikazujejo lepote našega sveta. Ko potrebuje odmor, se rad odpravi na dolg sprehod, pije kavo in posluša glasbo. Mogoče bo na tem potovanju tudi sam posnel svoj lasten dokumentarec!

Vanessa je 24-letna Južnoafričanka, ki živi na Madžarskem, kjer je vpisana na magistrski študij. Vedno je sanjala o potovanju po Evropi. Ko se je ta priložnost pojavila, se zato ni niti najmanj obotavljala. V prostem času rada bere knjige o samopomoči in pripravlja vsebino za svoj blog o hrani in prehranjevanju.

Pot skupine Calma se začne v Dublinu na Irskem in konča v Nikoziji na Cipru.

Panos je 23-letni „vlogger“ s Cipra, ki je zadnja štiri leta živel v Grčiji, Avstraliji in na Cipru. S svojo kamero je prepotoval Azijo in sodeloval v 100-dnevem potovalnem projektu, v katerem je povezoval svet prek prijateljstev. Rad spi, zbija šale na svoj račun, gleda na življenje z optimizmom in spravlja ljudi v smeh (kar mu tudi zelo dobro uspeva)!

Selina je 22-letnica iz Nemčije, ki je v preteklem letu živela v štirih različnih mestih. Pravkar je diplomirala iz novinarstva, njena strast pa je poročanje o družbenih in okoljskih vprašanjih. V prostem času rada obiskuje glasbene festivale, preživlja čas v naravi in raziskuje nove stvari.

Wijnand je 26-letni filmar z Nizozemske. Včasih je rad jedel meso, vendar je iz etičnih razlogov postal vegetarijanec. Veseli se, da bo na potovanju spoznal nove ljudi in med to pustolovščino prisluhnil tudi njihovim zgodbam: kako so odraščali, kaj jih motivira in kako gledajo na prihodnost?

Olga je 19-letna študentka s Poljske, ki želi preživeti eno pristo leto v iskanju življenjske pustolovščine. Je ljubiteljica umetnosti in navdušenka nad znanostjo. Upa, da bo v okviru projekta Potovanje z avtomobilom ustvarila spomine za vse življenje! ■

VEČ O TEM

<https://roadtripproject.eu/>

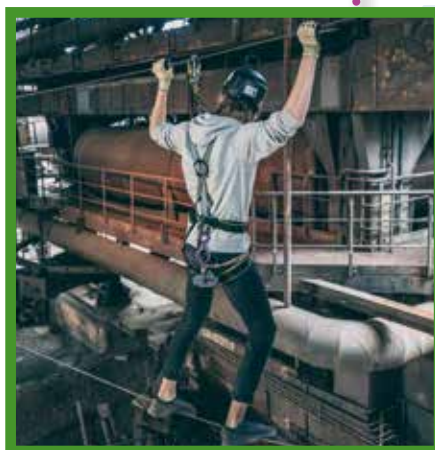

Vožnja s kanujem na zavarovanem krajinskem območju Tokaj-Bodrozug na Madžarskem

Kopanje po evropski industrijski dediščini v globokem premogovniku in muzeju v Šleziji na Poljskem

Skupinska fotografija v Luksemburgu s Charlesom Elsenom, enim od podpisnikov Schegenskega sporazuma

Plezanje v Nemčiji za pogled na krajinski park v Duisbergu iz zraka

Z VAŠIMI BESEDAMI

PANORAMA
se veseli vaših
prispevkov!

Z vašimi besedami je rubrika revije *Panorama*, kjer lahko deležniki na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni opišejo svoje dosežke v obdobju 2014–2020 ter predstavijo svoja mnenja o tekočih in ključnih razpravah

o kohezijski politiki po letu 2020. *Panorama* vas vabi, da pošljete prispevke v svojem jeziku, morda jih bomo vključili v prihodnje izdaje. Prosimo, da nam pišete na **regio-panorama@ec.europa.eu** glede roka oddaje in navodil za pripravo prispevkov.

Direktiva o socialnih inovacijah na Spodnjem Saškem: upravljanje družbenih sprememb

Naša družba se spopada s čedalje hitrejšimi strukturnimi spremembami, ki so delno posledica demografskih sprememb in digitalizacije. Temu ni mogoče kljubovati samo s tehničnimi inovacijami. Spodnja Saška zato že vrsto let preskuša socialne inovacije, katerih cilj je spreminjanje socialnih struktur.

V sedanjem obdobju financiranja EU se lahko sredstva ESS prvič uporabijo za podporo socialnim inovacijam. Smernice Spodnje Saške z naslovom „Socialne inovacije“ spodbujajo „inovativne pristope, ki prispevajo k reševanju družbenih izzivov in izpolnjevanju lokalnih in regionalnih potreb“.

Širok obseg financiranja zagotavlja sponzorjem projektov toliko manevrskega prostora, kot je le mogoče. Spodnja Saška je izbrala nov pristop financiranja za razvoj prilagojenih projektov, ki jih je mogoče prenesti tudi v druge dele države.

Projekti naj bi s sodelovanjem lokalnih akterjev oblikovali stalne strukture. Trije uradi za socialne inovacije nudijo pod-

Birgit Honé
*Ministrica za zvezne in evropske zadeve
ter regionalni razvoj v nemški zvezni
deželi Spodnja Saška*

poro vlagateljem pri razvoju projektov ter tudi možnost organizacije nadnacionalnega sodelovanja ali vseevropske izmenjave izkušenj.

Na eni strani se sredstva zagotavljajo projektom, ki pomagajo pri prilagajanju spremembam v svetu dela, na drugi pa tistim, ki izboljšujejo dostop do socialnih in zdravstvenih storitev.

40 projektov, ki so do zdaj že prijeli finančna sredstva, sega vse od projektov s področja zdravstvenega varstva, mobilnosti in telemedicine do projektov za premagovanje jezikovnih ovir in pro-

jektov, povezanih z begunci. Leta 2020 se bo začelo izvajati nadaljnjih 15 do 20 projektov.

Spodnja Saška je začela s poskusnim izvajanjem direktive o socialnih inovacijah. Zamisli za reševanje lokalnih izzivov v regijah ne primanjkuje. Potreben je le pravi okvir, ki bo omogočil prožnejše in enostavnejše financiranje, na podlagi česar bodo projekti začeli uporabljati nove pristope.

Direktiva je bila v praksi deležna velikega zanimanja in preskušajo se številni novi pristopi, kar je privedlo do pojava novih mrež in skupnih prizadevanj.

Socialne inovacije so dobile večjo prednost v okviru ESS+, ki je načrtovan za obdobje financiranja 2021–2027. Čeprav natančen format še ni dokončno oblikovan, je na podlagi predhodnih regulativnih predlogov mogoče sklepati, da bo Spodnja Saška še naprej lahko razvijala in spodbujala projekte socialnih inovacij znotraj participativnih procesov. ■

KRATKE NOVICE

Podatki o tem, kako se kohezijska politika bori proti podnebnim spremembam

Evropska komisija se je zavezala, da bo podprla podnebne ukrepe z najmanj 20% sredstev večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020, da bi se dogovorjeni podnebni in energetski cilji EU uresničili do leta 2020. Taka politična zaveza je del širših prizadevanj za vključevanje podnebnih ukrepov ter prispevanje k prizadevanjem za ublažitev podnebnih sprememb in prilagajanje našega naravnega in človeškega okolja ter gospodarstva na pričakovan vpliv. ESRR in Kohezijski sklad po svoji naravi in obsegu svojih ciljev pomembno prispevata k skupnemu cilju EU na področju spremljanja. V obdobju 2014–2020 se iz teh sredstev prispeva 54,8 milijarde EUR. Z uporabo odprtih podatkov lahko zdaj spremljate načrtovane naložbe in napredek pri njihovem izvajanju.

Preberite zapis na blogu, ki omogoča vpogled v podrobne podatke: <https://bit.ly/33jRQYv>

Ključni dosežki kohezijske politike v obdobju 2014–2020

Nova predstavitev <https://europa.eu/lxX99ku> je na voljo na spletu. Izbrani naložbeni cilji in dosednji napredek pri doseganju teh ciljev so razporejeni v tri naslove:

- › Pametna Evropa: raziskave in inovacije, digitalno gospodarstvo, MSP;
- › Trajnostna Evropa: nizkoogljično gospodarstvo, okoljski in podnebni ukrepi, omrežne infrastrukture;
- › Vključujoča Evropa: trg dela, socialno vključevanje in človeški kapital.

Besedilo temelji predvsem na ciljnih vrednostih ob koncu leta 2017 (razen če je navedeno drugače), cilji doseganja pa so določeni v širšem okviru; diagrami (ki jih zagotavlja [#ESL-FOpenData](#)) bodo posodobljeni decembra 2019.

Dogovori proti podkupovanju prejmejo nagrado za odličnost na področju odprtega upravljanja

Pobuda <https://europa.eu/!YY79fU>, ki jo je podprl Generalni direktorat Komisije za regionalno in mestno politiko v sodelovanju z organizacijo Transparency International, je prejela nagrado evropskega varuha človekovih pravic za dobro upravljanje za leto 2019 v kategoriji "Odličnost v odprtem upravljanju".

Nagrada je priznanje za „inovativno uporabo partnerstev z nevladnimi organizacijami, javnimi organi in zasebnimi podjetji, ki pomagajo povečati zaupanje javnosti z bojem proti korupciji“. To je priznanje prizadevanjem vseh akterjev v 17 projektih in iz 11 različnih držav članic.

GD Regio je predstavil pobudo leta 2015 z izbiro projektov in organizacij civilne družbe na podlagi razpisa za prijavo interesa. **Dogovor proti podkupovanju** je pogodba med naročnikom in gospodarskimi subjekti, ki oddajajo ponudbe v postopkih javnih naročil, s katero se slednji zavežejo, da se bodo vzdržali koruptivnih ravnanj in izvajali pregleden postopek naročanja. Za zagotovitev odgovornosti in legitimnosti dogovor vključuje ločeno pogodbo z organizacijo civilne družbe o spremljanju izpolnjevanja zavez vseh podpisnikov.

Nagrada za dobro upravljanje priznava ukrepe javnih uprav EU, ki imajo viden in neposreden pozitiven vpliv na življenje državljanov. Varuh človekovih pravic je začel podeljevati nagrado leta 2017, da bi spodbudili odličnost v javnih storitvah EU ter izmenjali dobre zamisli in prakse.

PROJEKTI

ALTERNATIVNI NAČIN FINANCIRANJA SOCIALNIH PODJETIJ V ITALIJI IN ŠPANJI

**SKUPAJ NALOŽBE
899 070 EUR**

**PRISPEVEK EU
854 115 EUR**

S financiranjem EU so se v okviru partnerstva med italijanskima in španskima regijama oblikovali finančni modeli za spodbujanje njihove socialne ekonomije.

V Evropi dandanes primanjkuje sredstev za podjetniške organizacije, ki se odzivajo na izzive, s katerimi se spopada družba, kot so brezposelnost, vključevanje mladih, izključenost in izguba okolja. Te organizacije s skupnim imenom „socialna podjetja“ predstavljajo samo 10 % evropskih podjetij in 7 % delovnih mest v Evropi.

Eden glavnih razlogov za tako nizko naložbo je, da banke tradicionalno vlagajo v podjetja na podlagi njihovih bilanc stanja in poslovnih modelov, medtem ko so okoljski in kulturni donosi pogosto podcenjeni. Preprosto rečeno to pomeni, da večja podjetja predstavljajo varnejšo naložbo.

V okviru projekta Inovativni finančni instrumenti za podporo socialni ekonomiji (IFISE), tj. partnerstva med dvema italijanskima in dvema španskima regijama, se razvijajo novi načini financiranja, da bi pokazali, kako dobrodelne organizacije, zadruga in druga socialna podjetja lahko prejmejo kapital. Da bi opredelili sedanje najsodobnejše finančne instrumente, je projekt IFISE analiziral 57 primerov iz vse Evrope.

Osredotočil se je na naložbe z učinkom (t. i. impact investing), ki upošteva finančne in socialne donose (opisano kot pristop z „dvojno spodnjo mejo“), in množično financiranje, pri katerem se zbirajo manjši zneski pri večjem številu ljudi.

Da bi razumeli, katera vrsta financiranja je najustreznejša za regije IFISE, je projekt razvil študije izvedljivosti za vse štiri regije. V Lombardiji je študija dala prednost izvedljivosti obveznic z družbenim učinkom, medtem ko se je v primeru Andaluzije, Piemonta in Valencie preučila izvedljivost oblikovanja skladov z družbenim učinkom. Izkazalo se je, da sta oba modela združljiva z regionalnim operativnim financiranjem, kot sta Evropski socialni sklad (ESS) in Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).

Naložbe v družbo

Ugotovitve projekta IFISE so povzete v priročniku, ki je na voljo za prenos na spletnem mestu projekta. Vodnik je namenjen organom upravljanja, pomagal pa bo tudi vsem tistim, ki si prizadevajo uvesti najsodobnejše instrumente financiranja za reševanje družbenih ali okoljskih vprašanj.

Projekt IFISE je s podporo mednarodnih finančnih institucij in univerz v svojih partnerskih regijah izvajal tudi usposabljanje o tehničnih in pravnih vidikih socialnih naložb z učinkom. Te uporabne nasvete in smernice je objavil v obliki programa usposabljanja, ki ga je mogoče razmnožiti.

Dolgoročno upanje je, da se bodo finančni modeli projekta IFISE prenesli v druge evropske regije. Po mnenju koordinatorjev projekta bo to lažje, če bo mogoče poenotiti predpise, ki urejajo socialna podjetja v EU. ■

VEČ O TEM

<https://www.finpiemonte.it/Ifise-project>

PROJEKTI

„IGRIČARSKA“ APLIKACIJA PRINAŠA NOVO RAZSEŽNOST V ISKANJE ZAPOSLOTITVE

**SKUPAJ NALOŽBE
500 000 EUR**

**PRISPEVEK EU
350 000 EUR**

Projekt iz italijanske regije Lazio je združil delodajalce in iskalce zaposlitve na inovativni digitalni platformi. Employerland s pomočjo mobilne aplikacije ponuja prilagojene igre in kvize, ki jih ljudje igrajo, da bi našli zaposlitev. MSP in velika podjetja iz vse Italije so se pridružila platformi, da bi privabila nadarjene kandidate.

Projekt „Employerland“ uporablja najnovejše digitalne tehnologije za zagotavljanje novega načina zaposlovanja osebja. Pri tem presega tradicionalne pristope objavljanja prostih delovnih mest na spletu ali v časopisih, čemur sledi branje življenjepisov. Aplikacija je namenjena predvsem mladim, ki jim je uporaba digitalnih tehnologij bližje v vsakodnevnem življenju.

Od uvedbe v letu 2014 je približno 1 000 visoko kvalificiranih ljudi dobilo zaposlitev s pomočjo aplikacije Employerland, ki jo je preneslo že več kot 100 000 uporabnikov. Poleg tega se je na platformi registriralo tudi več kot 800 podjetij, vključno z vrhunskimi delodajalci, kot so Ferrovie dello Stato Italiane, Oracle, Pirelli, Lamborghini, Luxottica, Bosch, Salini Impregilo, PwC in Nestlé.

Ekipa Employerland je organizirala tudi več kot 50 korporativnih dogodkov in številne dneve zaposlovanja, ki so privabili več kot 15 000 mladih.

Iskalci zaposlitve lahko aplikacijo prenesejo na svoj pametni telefon ali tablični računalnik. Nato registrirajo svoj profil na platformi in začnejo iskati prilagojene igre in delodajalce. Uporabniki sodelujejo v virtualnih izzivih in odgovarjajo na vprašanja o določenem podjetju, da bi si prislužili točke in pokazali svoja znanja. Z zmago v igri igralec pridobi dostop do kadrovskega osebja podjetja in ima dobro priložnost za zaposlitev.

Poleg tega je vsem, ki dosežejo najboljše rezultate s sodelovanjem v nekaterih igrah, na voljo posebna prepustnica ali t. i. „skillpass“, s katerim je mogoče priti do razgovora v okviru dogodkov, ki se jih podjetja udeležijo.

Podjetja lahko s pomočjo platforme povečajo prepoznavnost svojega profila na trgu dela z oglaševanjem, tj. neposredno prek aplikacije ali v okviru dogodkov Employerland. Ta postopek omogoča delodajalcem, da prilagodijo svoje potrebe po zaposlovanju prek igre ali natečaja, ki je prilagojen njihovim posebnim potrebam. Poleg tega lahko prek aplikacije izvajajo oglaševalske kampanje za blagovne znamke, da bi privabili nadarjene ljudi.

Iskanje talentov

Prilagojen pristop, ki ga omogoča projekt Employerland, pomaga podjetjem zmanjšati njihove stroške zaposlovanja in izboljšati učinkovitost njihovih izbirnih postopkov. Nadarjeni kandidati bodo namreč opravljali preskuse samo, če so motivirani za delo v zadevnem podjetju. Na platformi je tudi prostor, kjer se lahko delodajalci s preskusi in kvizi povežejo s svojim osebjem in ga usposablajo.

Za projekt Employerland je mogoče reči, da je prva mobilna aplikacija, ki zagotavlja rešitve pri zaposlovanju, ki temeljijo na vključevanju ljudi v družabne igre. Projekt se je razvil kot zagonsko podjetje po prejemu podpore Evropskega sklada za regionalni razvoj, regije Lazio in zasebnega poslovnega angela. Na podlagi dosedanjega uspeha je bilo v projektu Employerland ustvarjenih devet delovnih mest. ■

VEČ O TEM

<https://www.employerland.it>

PROJEKTI

MUZEJI V SREDNJI EVROPI ODPIRAJO VRATA ŠIRŠI JAVNOSTI

**SKUPAJ NALOŽBE
2 579 255 EUR**

**PRISPEVEK EU
2 091 160 EUR**

Kulturna dediščina v Srednji Evropi je postala dostopnejša zaradi vključujočih pristopov za dostop do učnih gradiv, ki jih financira program Interreg.

Stako velikim številom kulturnih znamenitosti po vsej EU ne primanjkuje krajev za spoznavanje bogate dediščine in zgodovine Evrope. Na žalost pa invalidi pogosto naletijo na težave, ko želijo uživati v teh muzejih in umetniških galerijah.

Zagotavljanje dvigal in dostopnih klančin za obiskovalce z omejeno gibljivostjo je le del rešitve. Številne druge vrste invalidnosti, tj. kognitivna, senzorična in začasna stanja, zahtevajo boljše razumevanje ovir pri dostopnosti.

Projekt COME-IN!, ki se financira iz programa Interreg Srednja Evropa, pomaga malim in srednje velikim muzejem v EU odpreti svoja vrata širši javnosti. Z izboljšanjem dostopa in kakovosti učnih gradiv lahko zdaj več ljudi izkusi in uživa v kulturni dediščini.

V okviru projekta so se razvile koristne smernice in usposabljanje za muzeje, predstavljena pa je tudi nova inovativna oznaka, ki se podeli tistim muzejem, ki upoštevajo izboljšane standarde dostopnosti.

Združenje 14 organizacij v projektu COME-IN! vključuje muzeje iz Avstrije, Hrvaške, Nemčije, Italije, Poljske in Slovenije. Njegova mreža akademikov, ustanov za usposabljanje in oblikovalcev politike si je prizadevala za vključitev invalidov, da bi bolje razumeli, katere ovire jim trenutno stojijo na poti pri uživanju v kulturni dediščini. Zato so se pred uvedbo pilotnih shem projekta v sodelujočih regijah posvetovali z združenji invalidov in javnimi ustanovami.

Politika odprtih vrat

V okviru projekta COME-IN! se je razvil niz skupnih smernic, ki se lahko uporabljajo na krajih dediščine, da bi se zagotovil dostop vsem obiskovalcem. S spletnega mesta projekta COME-IN! je mogoče prenesti priročnik za usposabljanje, ki upraviteljem muzejev pomaga pri izvajanju teh visokih standardov.

Na podlagi izkušenj, ki so jih partnerji pridobili pri izvajanju projekta, se je začela uporabljati oznaka COME-IN!, ki pomeni priznanje vsem tistim muzejem, ki ravnajo v skladu s smernicami. Medtem ko na lokalni in nacionalni ravni obstajajo podobne oznake, je to prvič, da se v sistemu za podeljevanje upoštevajo tudi vse vrste invalidnosti. Oznaka bo predstavljena na nadnacionalni ravni, da se bodo lahko zanjo potegovali tudi muzeji iz držav zunaj Srednje Evrope.

Čeprav je bila oznaka sprva namenjena muzejem, se je njeno področje uporabe razširilo, da bi se lahko vključile prijave katere koli kulturne znamenitosti ali dogodka, ki na vrh seznama uvršča dostopnost. ■

VEČ O TEM

<https://bit.ly/2LX7NOX>

PROGRAM DOGODKOV

14.–15. NOVEMBER

Bruselj (BE)

Konferenca SMART REGIONS 3.0: Preoblikovanje s pametno specializacijo

28.–29. NOVEMBER

Milano (IT)

3. letni forum Strategije EU za alpsko regijo:

30.–31. NOVEMBER 2020

Porto (PT)

Forum mest 2020

PRAVNO OBVESTILO

Ne Evropska komisija ne katera koli druga oseba, ki deluje v imenu Evropske komisije, ni odgovorna za morebitno uporabo naslednjih informacij.

Luksemburg: Urad za publikacije Evropske unije, 2019

PDF: 1725-8278 KN-LR-19-070-SL-N

© Evropska unija, 2019

Ponovna uporaba je dovoljena ob navedbi vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/ES (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za kakršno koli uporabo ali reprodukcijo slik ali drugega gradiva, ki ni vključeno v predpise EU o avtorskih pravicah, je treba dovoljenje pridobiti neposredno od lastnikov avtorskih pravic.

Printed by Bietlot in Belgium

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, bolgarščini, francoščini, grščini, italijanščini, nemščini, poljščini, romunščini in španščini. V 22 jezikih je na voljo na: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/information/publications/panorama-magazine/

Priprava vsebine te izdaje je bila končana oktobra 2019.

FOTOGRAFIJE (STRANI):

Naslovnica: © iStock/olgagorovenko

Stran 3: © Evropska unija

Stran 13: © Energy Cells GR; Librarian;
© Connect Innovation; © Stockholms stad

Stran 14: © CobBauge; © Franziska Drasdo;
© Ecomare; © Capture; © Ecomare

Stran 15: © iStock/AlexRaths; © EUMINT; © Wise project;
© iStock/SeregaYu; © iStock/AliaquisNJ

Stran 16: © Climate Alliance; © Citywalk;
© iStock/balticboy; © WTCB

Stran 17: © Orsi Academy; © iStock/Chinnapong; © CAWT;
© Oulu Sote Labs; © iStock/SDI productions

Stran 20: © iStock/ipopba

Stran 22: © iStock/Photographer CW

Stran 24: © Denmark's Business Promotion Board

Stran 27: © iStock/Yuri_Arcurs; © iStock/jhorrocks

Stran 28: © iStock/J2R

Stran 29: © iStock/Tommel

Stran 30: © iStock/Luis Fonseca

Stran 31: © CCDR Algarve

Stran 32: © iStock/badahos

Stran 34: © Francesca Fumagalli

Stran 35: © iStock/Solstock

Stran 36: © Orquestra Geração

Stran 37: © CC BY-SA 4.0/ Joseolgon (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en>); © Inês Pinto da Costa

Stran 40: © Evropska unija

Stran 42: © iStock/hepatus

Stran 45: © Evropska unija

Stran 46: © Vlada Spodnje Saške, Nemčija

Stran 47: © iStock/Ian Dyball

Stran 48: © iStock/busracavus

Stran 49: © iStock/xavierainau

Stran 50: © Luca Laureati

OHRANITE STIKE

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/hahn_en
[@JHahnEU](https://twitter.com/JHahnEU)

Urad za publikacije
Evropske unije

Evropska komisija
 Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
 Komunikacije – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu